

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA
OLAN EREN BİLGE, AVUKAT HAYRİ BALTA
İÇİN ARDINDAN YAZILANLAR

EREN BİLGE DE GİTTİ

EREN BİLGE DE GİTTİ

EREN BİLGE DE GİTTİ

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA
OLAN EREN BİLGE, AVUKAT HAYRİ BALTA
İÇİN ARDINDAN YAZILANLAR

(Birinci Baskı: Ekim 2016)

İLETİŞİM:

Yener Balta / 0 538 589 78 74 / e-posta: yenerbalta@gmail.com

*Değerli babamız Hayri Balta'nın anmalığı olarak hazırladığımız
bu kitabı, sevgili annemiz Meliha Balta'ya adıyoruz.*

*Çocukları:
Elçin, Gülçin, Elgin, Yener*

*Babamızın can dostu, değerli büyüğümüz **Fevzi Güneç**'e,
bu kitabı hazırlamamızda emeğini esirgmeden yanımızda değil,
bizat başımızda bulunduğu için çok teşekkür ederiz.*

İÇİNDEKİLER

HAYRİ BALTA'NIN YAŞAM ÖYKÜSÜ	9
YOLA DÜŞEN YAZILAR YENER BALTA	14
DOSTLARI ONUN İÇİN NELER YAZDI?	19
“HAYRİ BALTA, ESERLERİYLE YAŞAMAYA DEVAM EDECEK.” ABDÜLKADİR ÖZKARA	20
HİÇBİR ZAMAN GURURUNDAN VE CESARETİNDEN ÖDÜN VERMEDİ ARIF GAZYAĞCI	21
HER YAZDIĞI YAZIDA AYRI BİR ŞEY BULDUM AŞIKAR	22
HER ZAMAN YANIMIZDA OLACAK BARIŞ OKUDUCU	23
BOŞA GEÇMEMİŞ BİR HAYAT BURÇİN KALELİOĞLU	24
HAYRİ BALTA SPİNOZA'YI BİZE KENDİ ARKADAŞI GİBİ ANLATIRDI CAHİT SARAÇ	25
“KİME İNANSAM, ADRESİNİ TERK EDİYOR...” ENGİN TURGUT	27
BABAMDI ELÇİN ZENCİRCİ	28
PROF. ARSEL'İN TEMSİLCİSİ AV. HAYRİ BALTA ERDAL TÜT	29
BİLGELİĞE ERİŞMİŞTİ DEDEM ERHAN TEZCAN	32
BİLGE USTA HAYRİ BALTA'NIN ARKASINDAN FEVZİ GÖKALP	33
ÖLÜMSÜZ YAZMANI YİTİRDİK FEVZİ GÜNEÇ	35
BÜTÜN DEDELERDEN FARKLIYDI BENİM DEDEM GİZEM ZENCİRCİ	39
BABAMA, GÜLÇİN BALTA TEZCAN	41
SAYIN AVUKAT HAYRİ BALTA BEY'İN ANISINA GÜLTEKİN SÖYLEMEZOĞLU	43

ÜLKESİNE VE AİLESİNE SONSUZ SEVGİYLE BAĞLIYDI HEPSEN ARSEL	44
SAYIN HAYRİ BALTA'NIN HUKUK TARİHİMİZDE ÖZEL BİR YERİ VAR HÜSEYİN BİLGİN	45
ONU HEP KALBİMDE YAŞATACAĞIM İSA KARTAL	46
HAYRİ BEY'İ ANMAK-TANIMAK KÂZİM ÇELIKTEN	47
HAYRİ BALTA, BALTASINI YALANA, TALANA, YOBAZA, ŞERİATA, KARANLIK SOYGUN DÜZENİNE VURDU HEP KEREM ÖZGÜNDÜZ	50
AV. HAYRİ BALTA ADD'NİN KURUCULARINDAN Av. KUTLAY ALPUĞAN	52
ÇOK CESUR VE AZİMLİ BİR İNSAN... MANOLYA AYATA	54
TANIŞAMADIĞIM İÇİN ÇOK ÜZĞÜNÜM MEHMET AK	56
ANLATTIKLARIYLA HUZURA KAVUŞMUŞTUM Dr. MEHMET GÖKSEL	59
HAYRİ DEDE METİN BİRECİKLIĞİL	60
ÇİÇEK GİBİ DÖRT KIZ MEVLÜDE DEMİRKALE	62
SEN FİKİRLERİNİ AÇIK YÜREKLİLİKLE, KANITLARA DAYANARAK ANLATTIN MURAT BAŞOĞLU - I	63
CANIM HAYRİ AMCAM MURAT BAŞOĞLU - II	64
YAZILARINDA BİLGİ, HOŞGÖRÜ, VATAN VE İNSAN SEVGİSİNİ BİZE AKTARDI NACİ KAPLAN	66
HAYRİ AMCA'YI TANIMAMIŞ OLMAK, ONUN İŞİĞINDAN YARARLANMAMAK BİR ŞANSSIZLIKTIR NEVİN BALTA	67
IŞIKLAR İÇİNDE UYU GÜZEL VE BİLGE İNSAN... NURTEN KINAY	70
HAYRİ BALTA'NIN YAZDIKLARI BİZE YILDIZLARDAN GELEN BİLGİLER KADAR DEĞERLİ OLCAY YILMAZ	71

NE KADAR ŞANSLIYIM KI, SENİN GİBİ BİR DEDEM VAR! ÖYKÜ TEZCAN	73
KAYINPEDERİM HAYRİ BALTA, KENDİNE ÖZGÜ KİŞİLİĞİ VE YAŞAM TARZI İLE ÖRNEK BİR İNSANDI REHA TEZCAN	74
BİLGE DOSTUM HAYRİ BALTA'YI ANMAK... REMZİ İNANÇ	76
VE ANILARIMIZLA SONSUZLUĞA ERİŞTİN DEDECIĞİM SARP ZENCİRCİ	83
DEDEM VE ONDAN ÖĞRENDİKLERİM SELEN OKUDUCU	84
HAYATIMDA İYİ KI VAR DEDIĞİM, HER ZAMAN SEVGİ, SAYGI VE HAYRANLIKLA ANACAĞIM BİR İNSAN: HAYRİ BALTA SERAP ŞİMŞEK	87
ÇOK İYİ BİR İNSANDI SERPİL NALKIRAN	89
OKUMA AZMİNE VE HAYAT MÜCADELESİNE HAYRAN OLDUM SEMRA ŞİMŞEK	91
HAYRİ BABA SINAN DEMİRKALE	92
ÇOK ÖZEL BİR İNSANDI HAYRİ AĞABEY UFUK KALELİOĞLU	96
HAYRİ BEY GERÇEK BİR KARAGÜN DOSTU İDİ YURDAGÜL NİL TECEREN	97
SAYIN HAYRİ BALTA'NIN ARDINDAN ZUHAL TECİRLİOĞLU	99
GÜLE GÜLE BABA... YENER BALTA	100
BABAMA... YENER BALTA	104
BİR FİLOZOFUN ÇOCUKLUK VE GENÇLİK YILLARI FEVZİ GÜNENÇ	110
HAYRİ BALTANIN YAYINLANMIŞ OLAN KİTAPLARI	114
HAYRİ BALTA'NIN YAŞAMINDAN KESİTLER	116

HAYRİ BALTA'NIN YAŞAM ÖYKÜSÜ

1932 yılında Gaziantep'te doğdu Hayri Balta. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dilekte bulundu...

Dileğinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep Lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe

öğretmeni: “Gömleğin kirli, git değiştir gel!” deyince, çok da istediği halde, utancından bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik, kilimcilik yaparak sağladı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursunu bitirdi. Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılırca futbol hakemliğini bıraktı.

25 yaşında Gaziantep’li tasavvufçu, tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale’den; ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı. O toplulukta kimi zaman tef vurdu, kimi zaman da ney (nay) üfledi. Bu toplulukta “fırınlara girip çıktı”, “ölmeden önce öldü”, “yeniden doğdu”. Bu topluluğa “ölü” olarak girdi “diri” olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Yargılama sonunda mahkeme: “*Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimse!*” (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verdi.

Böylece Türkiye’de mahkeme kararı ile “Atatürkçü ve Aydın” sayılan bir kişi oldu. Ne var ki aklanmasına karşın 10’a yakın işyerinden kovuldu. 10’a yakın ev değiştirmek ve sonunda Gaziantep’ten ayrılmak zorunda kaldı...

1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokulu'na başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi. Gaziantep Akşam Lisesi 1. Sınıfında okurken “Kavmiyetçi ve Ümmetçi” kişilerce rahat verilmemesi üzerine 11 Mart 1971’de Ankara’ya göçtü.

Gaziantep’ten ayrıldıktan bir gün sonra 12 Mart 1971’de Ordu, yönetime el koydu. Böylece 12 Mart’ın hışmından kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep’te olsaydı başına gelecek vardı...

Ankara’ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Genel Merkezi Hukuk Bürosunda yazman, bir süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebeci ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine getirildi.

Gündüzleri çalıştı, akşamları okula gitti. Dört yıllık Anafartalar Akşam Lisesi’ni bitirdikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü’nün *Akşam Türkçe Bölümü*’ne kaydını yaptırmakla derslere gidip gelmeye başladı. 15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi.

Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974’te Ankara Hukuk Fakültesine girmeyi başardı ve hem çalışıp hem okuyarak 1979 yılında Hukuk Fakültesini bitirdi ve bir yıl da staj gördükten sonra 1980 yılında (48 yaşında) avukatlığa başladı.

Hukuk Fakültesi öğrencisi iken, 27 Mart 1977’de, ölüm döşeğindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep’te, gece yarısı evinin önünde, faşistlerce kurşunlandı.

Sağ göğsünden giren kurşun akciğerinin üst lobunu

delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra “hayatî tehlikeyi” atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hisseder ve düşlerinde yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uyanır.

Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucularından oldu. İlk iki yıl yönetim kurulunda genel sekreter yardımcısı olarak görevli iken, 11 Mart 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirince kalbinin % 70'i çalışamaz bir duruma geldi. ADD'deki görevinden ayrıldı ve doktorların sözü üzerine avukatlığı bıraktı. O günden bu güne değin de evinde yazarlık yaptı. Yaşamı boyunca emeğinden başka geliri olmadığı için eşi ve dört çocuğu ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kış, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, elektrik sobası ile geçirdi...

65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadktan sonra babaannesinden kendisine kalan trilyonlar değerindeki taşınmazları, kendisine yeteri kadarını ayırdktan sonra, dört kızına bıraktı...

Şu an dört kızından 6 torunu bulunmaktadır. Torunlarından biri Amerika'da, bir üniversitede siyaset bilimi öğretim üyeliği yapmaktadır. Biri de İnşaat Fakültesini bitirmiş ve bir şirkette inşaat mühendisi olarak çalışmaktadır...

Yaşamı boyunca, hastalığında bile, bir aydınlanmacı olarak düşünce özgürlüğünü, laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını korumaya çalıştı. Laikliği savunmak için birçok dava açmış ve bu davalardan birinin sonucunda da Atatürkçü Düşünce Derneği kurulmuştur.

Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hemen hemen hepsine günlük yazı verdi. Kimisi

kapandığı için, kimisinden de, bir süre sonra, yazılarına yer verilmediği için, ayrıldı.

Ankara'da ise *Barış* ve *Ulus* gazeteler ile kimi dergilerde yazdı.

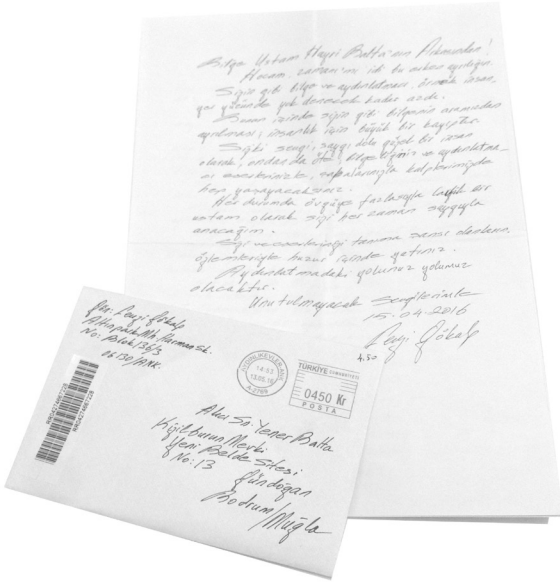
Bugünkü tarih itibariyle basılmış 32 kitabı vardır. (*) Bu kitaplar parasız dağıtılmaktadır. 2000 yılından beri (www.tabularatalanayanalanabalta.com) sitesinde aydınlanma savaşı vermektedir...

Düşünce ve inanışından ötürü uğradığı hakaret, küfür ve tehditlere karşı; toplumculuğu, dine karşı bilimi, şeriata karşı cumhuriyeti, teokrasiye karşı laikliği, vahye karşı aklı, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, ruhçuluğa karşı maddeciliği hep savunmuştur...

Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilmiştir. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından da dinci sayılmaktadır.

Av. Hayri Balta,
19 Kasım 2014

[(*) Yaşamını yitirdiği 21 Eylül 2015 tarihine kadar yayınlanan kitaplarının sayısı 50'ye ulaştı. Geride çocukları tarafından yayınlanacak 317 kitap dosyası daha var.]

YOLA DÜŞEN YAZILAR

YENER BALTA

Bugün postacıdan bir zarf aldım. Gönderen ve alıcı kısmındaki adres siyah mürekkepli dolma kalemle, kuyruklu el yazısı ile yazılmıştı.

Klasik zarfın üzerinde çok güzel duruyordu. Pul yerine damgası, taahhütlü olmasından dolayı uzun bir barkodu olsa da... (Teknoloji eskiyi özel kılıyor...)

Daha önce de geldiği için, postacı benden kimlik istememişti. İmzalayıp teşekkür ettim. Elime aldığımda duygulandım. Bu babamın arkadaşlarından beklediğim bir yazıydı. Zarfı masaya bırakıp uzunca seyrettim.

Babamın kimi arkadaşı henüz teknoloji ile buluşmadığından olacak, babam üzerine, babamla ilgili

anı ve düşüncelerini el yazısıyla yazıp gönderiyordu.

Altı ay gibi bir süredir, yoğunlukla bu gönderilen yazılarla ilgileniyorum. İlk olarak bende ekli olan telefon numaralarına mesaj yolladım. Telefon olmayıp e-posta adresi olanlara da ayrıca şöyle duyurdum:

“Merhaba, Babam Av. Hayri Balta için, ardından yazılanları bir kitapta toplamayı düşündüm. Gidişinin ardından yazılanları bir araya getirdim. Eğer sizler de bir şeyler yazmak isterseniz, oluşturacağım kitapta yayınlayacağım. Yazmış olanlar için teşekkür eder, yazacak olanlara adresim... Şimdiden teşekkür ederim.” diye yazmıştım.

İlk mesajı yollar yollamaz arayıp konuşanlar oldu, memnuniyetle yazacaklarını bildirip, bunun için ne kadar sürelerinin olduğunu sordular. Kimisi yazsını en kısa zamanda yollayıp teşekkür etti.

Kimisi iyi bir şey yaptığımı vurgulayarak takdir etti. Kimi mesajı almamış gibi sessiz kaldı. Ne aradı, ne yazdı, ne sordu...

Benim iletmeyip, iletmiş olduklarımdan duyarak yazmak istemiş olanlar da yollamıştı, üstelik arayıp sormadan...

Kimileri “Benim fikrim bana kalsın” deyip anlam veremediğim bir savunmaya geçti. Kimisi de; “Yazamam çünkü, hangi birini yazayım, beni ben yapan kişiyi nasıl yazıya dökeyim!” diyerek bu söylemiyle bile diyeceğini çok derinden demişti.

Kimisi hasta yatağında el yazısıyla yazıp, yazısının fotoğrafını çekip ulaştırmıştı. Kimisi, “ben öyle çok şey yazmak isterim ki bunu içinden çıkamam, size kendisiyle yazışmalarımız olan iletileri yollayayım, oradan istediğinizi alabilirsiniz” demişti.

Kimileri yazacağız deyip, biraz daha süre istese de yazamayacaklarını anladım...

Kimisi sağlık sorunu nedeniyle yazamayacağını, ama bir kitabında Bilge kişiyi anılarında yazdığını, hatta işin içinden kolay çıkayım diye, sayfa numaralarını başa yazıp, olan bölümleri sayfada belirterek kitabını imzalayıp yollamıştı. O kişi de bir başkasından duyup anılarını paylaşmak isteyenlerdendi. Bu kitaptaki bölüm öyle okunası ki!..

Duygusu olanı etkileyecek nitelikte. Ulaşamadığım kişilere, ulaştığım kişilerden yardım isteyerek onların da diyecekleri olabileceğini düşünmüştüm, sağ olsunlar ilettiler... Bu kitabı hazırlamanın doğru bir karar olduğunu, gelen yazılardan anlamıştım.

Gelen yazılar beni öyle duygulandırıyor ki, bazı satırlarda gözyaşlarımı tutamıyordum. En içten duygularla ancak bu kadar güzel ifade edilir bir kişi... Bu kadar mı insanlara ışık, yol gösterici olunur...

Hayranlıklarını; bilgeliğini, sonsuza kadar eserlerini yaşatacaklarını, azmini, prensipli oluşunu, kara gün dostu oluşunu, daha nice oluşunu vurgulayarak belirtmişlerdi. Babamı tanıyan ve bilenlerden duyduğum onca güzel sözler bir nevi yazıyla sonsuz olacak bu kitapta...

Babamla ilgili sadece bir olumsuz söylenti kulağıma gelmişti. Bunu bizimle paylaşmak istemiş olmalı ki, “Dinliler tarafından dinsiz, dinsizler tarafından dinli” olarak bilinen babam henüz o kişiler tarafından anlaşılmamış, hem de aynı candan, aynı kandan, ataları hatta tanrıları olarak bildikleri babamı, bu kişiler söylemlerini olumsuz olarak dillendirilmişti.

Söyleyen kişi babamı tanımasa da karşı olumsuz

söyleyenlerin, olumsuzluğu karşısında babamı olumlu anlamıştı.

Aynı kandan, aynı candan olumsuz kişiler, “Hayri Balta dinsizdir!” diyerek kötülemeye çalışmış, bunu benimle paylaşan kişi bile burada söylenen tersliği anlamıştı.

“Tanımadığım bir insanın, dinli ya da dinsiz oluşu beni o kadarda ilgilendirmiyor!” demiş, ısrarlarından rahatsız olmuştu.

“Siz hiç trilyonlardan vazgeçer misiniz?” diye sormuş, “Dinsiz adam trilyonlardan vazgeçmez!” deyip sorduğu soruyu kendisi cevaplamış, “Ben geçmem, geçeni de zannetmem. Ama Hayri Balta vazgeçmiş. Hem de bir kuruşuna bile dokunmadan; yaşarken çocuklarına bırakmış. Sorarım size; bu insan dinsiz olabilir mi? Kendisini tanımam, keşke tanısaydım. Bu kadar mal varlığından vazgeçen bir insanı tanımak isterdim. Bu insanlar aynı kandan olamaz, bu işte bir terslik var!” diyerek aklının olmadığını söylemişti. “Dini para olan bu insanlar, Hayri Balta için bunu söyleyip, benim oruçlu olduğum bir dönemde benimle alay edip, ağzıma lokma tıkmaya çalıştılar. Allah’ın varlığı ile alay ettiler, yokluğu için ikna etmeye çalıştılar, vazgeçmemi söylediler...” Ve eklemişti: “Asıl dinsiz kendileri...”

Bu kitabın çok güzel olacağını düşünüyorum. Babamın kitapta yer alan düşünceler karşısında daha da merak edilip okunacağını...

Babama kitaplarında ve yazılarında eşlik ettiğim için az çok takdir edildiğinde söylenenleri, yazılanları bilirim.

Bunu duymak beni gururlandırır. Hatta, “S.S.S.”

adlı kitabında “*Sevenler, Soranlar, Sövenler*” olarak isimlendirmiş, sonrasında da internetten bir okuru; “*Aşağılık Maymun*” diyerek sövmüş ve bu yazışmaları tek tek açıklayarak, yeri geldiğinde kaynağına dayanarak bildirmiş, saygısızlığın karşısında saygısıyla, öyle güzel yanıtlamıştı ki... Söven kişi özür dilemiş ve fikirlerinin karşısında saygı ile eğilmişti bu kitabında... Bu da ayrı bir meziyet olsa gerek...

Bunlar şu an benim aklıma gelenler. Böyle bir kişinin kızı olmak gurur verici... Bu değeri, hazırladığımız kitapla belki de, babamın eserleri için yaymada daha da yol açacak.

Babamın bir gün bana; “Gün gelecek, benim fikirlerim için kapınız çalacak!” demesi, bunu o kadar emin olarak söylemesi beni çok mutlu etmişti. “Ve bunlardan çok para kazanacaksınız!” diye de eklemişti.

Bu kendinden emin, alçakgönüllü konuşmasıyla, ileriye görmede hiç yanılmayan babamın, inancında haklı olduğunu gün gelecek göreceğiz.

Ben bu yolda varım!..

17 Mayıs 2016

DOSTLARI ONUN İÇİN NELER YAZDI?

“HAYRİ BALTA, ESERLERİYLE YAŞAMAYA DEVAM EDECEK.”

ABDÜLKADİR ÖZKARA

Yayınlanan her yeni kitabını büyük bir heyecanla beklediğim, onları su içer gibi okuduğum Hayri Balta ne yazık ki artık yok aramızda. Fakat o yine de eserleri sayesinde yaşamaya devam edecektir.

Bu değerli dostumuzu kaybettikten sonra yayınlanmamış 150’yi aşkın kitabını okuyamayacağım kaygısını taşıyordum. Öğrendim ki kızları özellikle de Yener Hanım, bu görevi üstlenmiş. Balta kardeşimizin bütün kitaplarının yayınlanmasını sağlayacakmış.

Sevgili son filozofumuzu kaybetmenin acısını yaşarken, bu haber bize birazcık olsun teselli verecektir.

Işıklar içinde uyu güzel insan, büyük yazar! Toprağın bol olsun.

*

HİÇBİR ZAMAN GURURUNDAN VE CESARETİNDEN ÖDÜN VERMEDİ

ARİF GAZYAĞCI

Yener'ciğim, önce eline ve kalemine sağlık. Rahmetli Hayri Ağabey zaten yaşamını kitaplarında yer yer dile getirmişti.

Ben kendisini çocukluğumdan beri tanıdığım için, okurken sanki yeniden yaşadım.

Zenginlik içinde fakir yaşamını çok iyi biliyorum. Ancak hiçbir zaman gururundan ve cesaretinden ödün vermedi.

Tam bir mücadele adamıydı. Tekrar rahmetle anıyor, sana kolaylıklar diliyorum. Güzel bir çalışma yapacağına da eminim.

Selam ve sevgilerimle.

4 Nisan 2016

HER YAZDIĞI YAZIDA AYRI BİR ŞEY BULDUM

AŞIKAR

Sevgili Yener kardeşim, yazınızı okudum. Ben de sizin gibi duygulandım. Babanızdan çok güzel şeyler öğrendim. Keşke daha önce tanısaydım. Her yazdığı yazıda ayrı bir şey buldum. Sizin gibi değerli evlatlar yetiştirmiş. O'nun gibi güzel insanın yerini doldurulacak birine rastlar mıyım bilemiyorum. Gönderdiğiniz kitapları tekrar tekrar okuyup, epeyce arkadaşlara da okutuyorum.

Işıklar içinde uyusun güzel insan...

Benimle birlikte yaşayacak, hiç unutamayacağım.

Sevgi ve saygılar...

3 Haziran 2016

HER ZAMAN YANIMIZDA OLACAK

BARIŞ OKUDUCU

Dedem... Herkesin dedesi gibi benim de dedem vardı. Şanslıyım ki fikirlerini, yaşama tarzını ve eserlerini onunla birlikte yaşayabildim. Onun en karakteristik özelliği son anına kadar çalışıyor olmasıydı. Entelektüel kişiliği bu özelliği ile birleşince sayısız eserlerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Onu akrabam olduğundan değil de karakteristik özelliklerinden ve aynı kafa yapısında olduğundan sevmişimdir hep.

Bana sorgulamayı, soru sormayı, merak edip araştırmayı öğreten kişi olmuştur. Çocukluğumda çoğu yazları onun yanında geçirdim. Ve şimdi o günleri hüznle karışık özlüyorum.

Hepimizin gideceği yere gitti, şu anda soluduğumuz havaya karıştı. Ruhu her zaman yanımızda olmaya devam edecek.

Seni çok seviyorum dedeciğim, adam gibi adam olduğun için!

10 Mayıs 2016

BOŞA GEÇMEMİŞ BİR HAYAT

BURÇİN KALELİOĞLU

İnsanların yaşı ilerledikçe hayatı tanıdıkça bazı gerçeklerin farkına varması daha anlaşılır oluyor. Kendinin en iyisi olmanın başarı öyküsü Hayri Balta. Bu hayat boşa geçmemiş bir hayat.

Bir erkeğin gelişiminde, eğer evli ise, eşinin de büyük katkısı vardır. Eşi Meliha Hanım'ın hakkını vermek gerekir.

Hayri Amca bilgisini ve kişiliğini bilgelik yollunda geliştirirken iyi bir baba ve eş olmuş, bu çok büyük bir şey... Her anlamda gelişmeyi sağlamak...

Ben gençlere Hayri Amca'nın bildiğim kadarı ile hayatını, başarı öyküsünü anlatıyorum. Bu gerçekten taktire şayan bir öykü.

Ben siz çocuklarını tanıdım, hepiniz iyi ve vicdanlı insanlar olarak yetiştirilmiş bireylersiniz. Sizinle aynı akrabalık bağına taşımak benim için çok güzel bir duygu.

Herkese çok selamlar.

4 Nisan 2016

HAYRİ BALTA SPİNOZA'YI BİZE KENDİ ARKADAŞI GİBİ ANLATIRDI *

CAHİT SARAÇ

Ortaokulda ders bitiminden sonra belediye otobüslerinin öğrencilerle tıka basa dolu olduğu günlerde, çoğunlukla bizim de bostanların arasından beraberce yürümeyi tercih ettiğimiz o güzelim havalarda sık sık yolda Hayri Balta ile karşılaşırdık.

Halkevine kadar arkadaşlarla: Salman Özçalışkan, Vehbi Dinçer, Enver Tekerlek, Mehmet Kocalar, Abdülkadir İyiekmekçi, İ. Hakkı Özsabuncu, giderken yolda Hayri Balta önümüze çıkarak bize “derslerden hangi konuları öğrendiğimizi” sorardı. Merakını giderip öğrendikten sonra rahatlayıp başlardı bize filozofi derslerine. (O yıllarda Hayri Balta üstadımız dışarıdan ortaokul bitirme sınavlarına hazırlanıyordu.) 1600'lü yıllarda yaşamış olan Spinoza'yı sanki kendi arkadaşymış gibi anlatırdı.

Önce Spinoza'nın eseri Ethica'dan başlar, sonra tutkuların ve istemin psikolojisine geçer, sonra da bize zihinsel alanda özgür bir başka filozofa, Russel'e geçer, ondan sanki mahalle arkadaşı gibi söz etmeye başlardı.

Toplumsal değişimlere, özgün düşüncelerle anlattıklarını ağızımız açık dinlerdik. “Fazlaca öğrenim görememiş olan bu kişi, bütün bunları nereden öğreniyor?” diye hayret ederdik. Ama bu Tabakhaneli kardeşimiz, ortaokul, lise derken hukuk fakültesini bitirerek sonunda avukat oldu. İnsanın, isteyince, aklına koyunca neler yapabileceğini bize gösteriyordu.

Tabakhane'ye ait bire bir yazılarında belgelediği

gibi, satırların arasında sağlam gözlemleri ile sanki her zaman gün ışığına çıkaracak gibi, geçmişin o ilginç yerlerinin fotoğrafını çeker gibi yazıya döken her cümlesi hayat kokan, bu kadar güzel anıları irdeleyip ortaya çıkartan kendisi de bunun içinde yoğrulan bir sanatçı.

Belki benim semtime yakın Kalealtı olduğundan mı nedir, yazılarını okudukça kendimi hep o çevrede dolaşır gibi hissediyordum.

1963 yılında bir haftalığına izine geldiğim o günlerde, Fevzi Günenç ile yolda karşılaştım. Böyle durumlarda hemen Fevzi'nin ilk sorusu: “Daha kaç gün buradasın?” olurdu.

Akyol'un oradayız. Fevzi, Amerikan Hastanesine gidiyormuş. Ben, “Hayrola, ne oldu?” demeden o “Hayri Balta geleneksel bir oyun yazmış. Oyunu yılbaşına yetiştirecekmiş. Bir ara gel de izle” dedi. “Şimdi oraya gidiyorum, istersen birlikte gidelim, sahneye nasıl koymuş bir bakalım.”

Yokuşu tırmanarak hastaneye birlikte çıktık. Ne yazık ki provayı erken bitirip hastaneden ayrılmışlardı. Kısacası bu oyunu izlemek bir türlü kısmet olmamıştı.

8 Haziran 2016

** Gaziantep Tiyatro Tarihi ve Geçmişten Esintiler
Yazan: Cahit Saraç Sayfa: 33-34*

“KİME İNANSAM, ADRESİNİ TERK EDİYOR...”

ENGİN TURGUT

Başımız sağ olsun. Hepimize sabırlar diliyorum.

“*Kime inansam adresini terk ediyor, kime inansam önce o öldürüyor beni*” dizelerinin şairi ışıklar içinde uyu.

*

BABAMDI

ELÇİN ZENCİRCİ

Beni anlayan tek insan babamdı.
Seni çok özlüyorum.
Kızın Elçin...

3 Mayıs 2016

PROF. ARSEL'İN TEMSİLCİSİ AV. HAYRİ BALTA

ERDAL TÜT

Hayri Ağabey ile kaç yılında tanıştım, pek anımsayamıyorum. Sanırım 2000'li yılların başı idi. Yani 16 yıl önce...

O zamanlar Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi'ne sıkça gidiyordum. Oradaki bazı etkinliklere katılıyor, yeni bilgiler ediniyor, yeni insanlarla tanışıyordum. Yine aynı yıllarda 27 Mayıs Milli Devrim Derneği'ne gidiyordum. Orada da benzer toplantılar ve konuşmalar oluyordu.

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin ilk yıllarıydı, Atatürkçü ve Kemalistler kaygılıydı. Cumhuriyet değerleri aşındırılıyordu. 28 Şubat süresince darbe yiyen (!) dinciler ve cemaatçiler tedirgindi, partileri kapatılmıştı. Atatürkçü Düşünce Derneği'ni,

yeni kurdukları parti adına, genel başkanları Recai Kutan'la birlikte bir heyet ziyaret etmişti.

İşte böyle bir ortamda Av. Hayri Balta'yla tanıştım. Mütevazı kişiliği ve görmüş, geçirmiş bir kişi olarak dikkatimi çekmişti. Dinler konusunda çok geniş bilgiye sahipti. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği'nde, Pazartesi günleri saat 18.00'de periyodik olarak toplantı yapılır, görüşlerini bir konferans çerçevesinde anlatırdı. Toplantıya katılan tüm arkadaşlar da benim gibi Hayri Balta'nın konuşmalarını dinlemekten büyük mutluluk duyardı. Çünkü insanlar bilgiye açtı, bilgiye susamıştı... Dernek lokali sadece o toplantının olduğu gün ve saatte dolup taşıyordu.

Dernek başkanı, emekli Pilot Albay Hüseyin Avni Güler de bu toplantıların düzenlenmesinde öncü olduğu için büyük mutluluk duyardı.

Emekli pilot Albay Hüseyin Avni Güler ve Av. Hayri Balta, her ikisi de Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucu üyelerindendi. Muammer Aksoy'un arkadaşlarıydı.

Hayri Ağabey bu toplantılarda güncel konulara değiniyor, onlara yorum da bulunuyordu. Dinler tarihiyle ilgili bilgi verirken de, Hz. Muhammed'in yaşadığı dönemde insanlığın durumunu, Müslümanlık hakkında, Kuran-ı Kerim'de, İncil, Tevrat ve Zebur'da aynı konularda neler olduğunu karşılaştırmalı bize anlatırdı. Bu toplantılara gelirken, o günkü konuşacağı konular hakkında hazırlamış olduğu yazılı metinleri bize veriyor, bunlar üzerinde konuşuyordu.

O günlerde basılı olan (küçük kitapçık) “SSS”, “Sevenler, Soranlar, Sövenler” adlı kitabını 5 Lira gibi küçük bir ederle verir, o geliri de derneğe bırakırdı.

Rahmetli Hayri Ağabey daha sonraları sağlığından

dolayı evinden çıkamaz, derneğe gelemez olmuştu. Bizler de sonrasında belirlediğimiz gün ve saatte kendisini evinde ziyarete gidiyor, toplantıları orada gerçekleştiriyorduk. O bize ışık oluyordu!.. Bozulan sağlığına rağmen evde kendi çabasıyla hazırladığı yeni basılan kitaplarından bizlere veriyordu. İlerlemiş yaşına rağmen üretiyordu. Bilgisayarının başında, kendine ait internet sitesinde, kendisine sorular soran ya da kendisini dinsizlikle suçlayıp hakaret edenlere makul yanıtlar vererek adeta onları utandırıyordu.

Yanılmıyorsam 6 yıl önce ABD’de yaşayan Prof. Dr. İlhan Arsel hayata gözlerini yumdu. Türkiye’de gericilerin, yobazların hışmına uğrayan Arsel, selameti ABD’de yaşamakta bulmuştu. Ölüm haberi duyurulduğunda Cumhuriyet Gazetesi, Prof. Dr. İlhan Arsel’le ilgili tam sayfa bir yazı yayınlayarak Arsel’i okurlarına tanıttı. Yazıyı kimin kaleme aldığını şimdi anımsayamıyorum. Yazının sonunda; “Prof. Dr. İlhan Arsel’in Türkiye’deki temsilcisi Av. Hayri Balta’dır.” yazıyordu.

Her ikisine de rahmet olsun, ışıklar içinde yatsınlar...
Saygılarımla,

19 Ağustos 2016

BİLGELİĞE ERİŞMİŞTİ DEDEM

ERHAN TEZCAN

Bir insan kolay kolay bilge olamaz, ancak dedem kesinlikle bir bilgeydi. Yaşadığı ve verdiği mücadeleler sonunda bilgeliğe erişmişti ve bir bilge olarak hayata gözlerini yumdu.

Yazdığı onlarca kitap ve yazılar dilerdim ki yayılsın, okunsun, paylaşılınsın; isterdim ki dedemle kitapları üzerine, çalışmalarını üzerine bolca sohbetimiz olsun, ancak olmadı. En küçük torunu olarak, dedemin aslında ne kadar müthiş bir insan olduğunu henüz anlıyordum ama o aramızdan ayrıldı.

Nur içinde yat dedeciğim.

6 Mayıs 2016

BİLGE USTA HAYRİ BALTA'NIN ARKASINDAN

FEVZİ GÖKALP

Hocam; zamanı mı idi bu erken ayrılığın... Gaziantep'liler Derneği Lokali'nin kütüphanesine bağışladığımız aydınlanma eserlerinizin kütüphanede yerini aldığını görüp size söylemek kısmet olmadı.

Erkendi bu gidişiniz, zira insanların aydınlanmaya ihtiyacı vardı.

Sevgili Uğur Mumcu'nun "*Bilgi sahibi olmadan, fikir sahibi olunmaz*" dediği gibi... Kaldı ki çoğumuzun fikri, kulaktan dolma bilgilerle oluşuyor.

Sizin gibi büyük bilge ve aydınlatmacı, örnek insan, yeryüzünde yok denecek kadar azdır. Bunun için de sizin gibi bir bilgenin aramızdan ayrılması büyük bir kayıptır.

Siz ki sevgi, saygı dolu güzel bir insan olarak; ondan da öte, bilgeliğiniz ve aydınlatmadaki çabalarınızla kalplerimizde hep yaşayacaksınız.

Her durumda övgüye fazlasıyla layık bir ve biricik ustam olarak sözlerimi; yazarını hatırlayamadığım şu şiirle bağlıyorum.

*“Karanlık aydınlıktan,
Yalan doğrudan kaçır.
Güneş yalnız da olsa, ışık saçır üzülme.
Kargalar sürüyle, kartallar yalnız uçar.”*

Aydınlanma güneşi, sizi ve eserlerinizi tanıma şanslı olanların özlemleriyle huzur içinde yatınız.
Unutulmaz sevgilerimle,
Aydınlanmadaki yolunuz, yolumuz olacaktır.

13 Nisan 2016

ÖLÜMSÜZ YAZMANI YİTİRDİK

FEVZİ GÜNENÇ

Işıklar içinde yatası Elvan Atay öğretmenimizi yitirdiğimizde, Ankara'dan bir çelenk gelmişti Gaziantep'e. "Güle Güle Elvan Atay" yazıyordu üzerinde. Gönderen Avukat/Yazar Hayri Balta idi.

Bir gün bizim de onun ardından "Güle güle sevgili Hayri Balta!" diyeceğimiz hiç aklımıza gelmezdi. Çünkü onun ölümsüz yazman olduğunu bellemiştik.

Gerçi o da yaşamını yitirdi şimdi... Ne var ki teniydi aramızdan ayrılan sadece. Ruhuyla, düşüncesiyle aramızda olacaktı hep. Geride bıraktığı eserleriydi onu Ölümsüz yapan.

100'ü aşan kitaplarından sağlığında sadece 50'sini bastırabildiği eserleriydi geride bıraktığı. Bir de nerdeyse kendisi kadar değerli olarak yetiştirdiği çocukları...

Ardından ağlanmak bizlere de nasip olsa keşke. Ben bu yazıyı yazarken Hamdoş aradı telefonla. Ağlıyordu. Diş Doktoru Mehmet Göksel de, araştırmacı yazar Uğuroğlu Barlas da, mahallesinden onu çok iyi anlayabilen az kişilerden biri olan eniştem Mustafa Kimya da... Daha kim bilir kaç kişi arayacak, ağlamamak için kendini güçlkle tutarak...

O, ülkemin son bilgisi idi. Dr. Emin Kılıç Kale'nin yazmanı, baş öğrencisiydi. Çırağı olarak girdiği hayat okulunda, kimse açık açık söylememiş olsa bile genç Balta, ustasını aşmış bir düşünürdü. Zaten ömrü de Emin Kılıç Kale'ye kalkan olarak, yediği darbeleri sızlanmadan karşılaşmasından da böyle olacağı belliydi.

Mükemmel bir din bilginiydi. Kendisinin söylemiyle hep “Dindarlar dinsiz, dinsizler dindar belledi” onu. Oysa gelmiş geçmiş tüm kutsal kitapları yeniden yazabilecek kadar iyi, çok iyi yetiştirmişti kendini.

Bu dünyadan bir Hayri Balta geldi, geçti... Hayri Balta ile birlikte dostluk, barış, sevecenlik, dürüstlük de öldü desem yeridir. Onsuz nasıl yaşayabilir insan, bilemiyorum. İyi ki çok yakından tanıyanlardan biri oldum onu.

Sevgili Balta ile ilgili ilk yazım “*Benim Güzel Gaziantepçilerim*” dizisi arasında çıkmıştı. Şimdi o yazımdan kimi paragrafları paylaşacağım sizinle.

“Bu genç adam, duymuştur ki Gaziantep’te *Hayat Dersleri* veren Dr. Emin Kılıç diye birisi var. Burada insana insanlık öğretiliyor. Okuma yazma, bilgi, bilim, müzik öğretiliyor. Bir mıknaş gibi çeker Dr. Emin Kılıç’ın okulu kendine...

Bu okula giderse farklı bir şeyler öğreneceğini hissediyordu delikanlı Hayri Balta. Önünde kendisini iyiye, güzele, doğruya götürecek bir yolun açıldığını görür gibiydi.

Karar verir. Gidip görecektir bu okulu. Tanış olacaktır başöğretici Emin Kılıç Kale ile. Tırmanır Amerikan Hastanesi yokuşunu. Bulur doktorun evini. *Hayat Okulu* adı verilen yer hocanın evinin salonudur. İçeride yaşlı, genç, kadın erkek öğrenciler vardır. Kendisi de bir yana ilişir. Ona ilk günden buranın kuralları öğretilir:

Hayat Dersleri Okulu’na giren adam yalan söylemez. Sigara içmez, içki içmez. Başkasının namusuna hainlik etmez. Durmadan kendini geliştirir. İyi insan, güzel insan, doğru insan olur. Topluma, yurduna, dünyaya

yararlı olmak için çabalar. Özetle eline, diline, beline sağlam biri olur...

Çok heyecanlanır Hayri. Değişmeye, onlara söz vermeden önce, içinden kendi kendine söz verir. “Bu söylenenler ne güzel sözler! ” der.” Bunları yapabilen insanlardan biri olmak ne güzel bir şey!” Kısa zamanda değişir Hayri. Oradaki öğrencilerden güzel el yazısı yazmayı, notaları değerleri ile okumayı öğrenir... Eline aldığı “ney” denilen aletten, kulağa hoş gelen sesler çıkartmaya başlar. Çok geçmeden eski huylarını tümünden bırakmayı başaracak, uyumlu, örnek bir öğrenci olarak göze girecek, öğreticinin gözdelelerinden biri olacaktır delikanlımız.

Akyol mahallesinden Meliha Hanım’la yaşamını birleştiren Hayri’nin birbiri ardından dört kız çocuğu dünyaya gelir. Kız erkek onun için fark etmez. İnsan olabilsinler, yeter.

Bu arada bir işe de gereksinimi olacaktı elbette genç Balta’nın. Öğreticisi ile arkadaşlarının önermesiyle Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğü’nün temizlikçi kadrosunda kâtip olarak işe başlar... Kâtipliğinin üstesinden öyle bir gelir ki Hayri, daha işe girişinin ilk ayında dairede herkesin sevdiği biri olur çıkar.

Ortaokula, sonra gece lisesine devam eder. Yüksek öğrenim görmek için başkente göçer. Hem çalış, hem oku, hem okut hem yaşa, hem yaşat. Böylece Balta ailenin reisi 49 yaşında Hukuk Fakültesini bitirerek avukat olur. Çocuklarına da yüksek öğrenim yaptırır.

Gazeteci olduğunu sanan, yazarlık saplantılı, yetersiz bazı kimselerin, gündemde olabilmek için

sarıldığı bir yöntem vardır: “İlericilik, Atatürkçülük, cumhuriyetçilik, lâiklik” penceresinden dünyaya bakmak gibi özelliği olan yurdumuzun seçkin insanlarına dünyayı dar etmek... Bunun için de akılları sıra onları dinsiz, mason ve komünistlikle suçlamak...

İşte Doktor Emin Kılıç Kale, *Hayat Dersleri Okulu*'nda öğrencilerine bu muzır (!) şeyleri öğretmektedir.

Bu okula devam eden Hayri Balta da hem dinsizdir, hem masondur, hem de komünisttir. Bunların rastlandığı yerde başı ezilmelidir...

Aslında MİT ajanı olan bu sözde gazeteciler, Balta'yı mahkeme mahkeme süründürür. Ancak sonunda Balta mahkemede yargılanır ve yargıç kararıyla Atatürkçü aydın bir kişi olarak aklanır.

Anarşi döneminde, anarşinin kanı ona da bulaşır. Bir gece önünü çeviren sözde milliyetçiler onu tabancayla ağır şekilde yaralar. O, tanıdığım insanların en güzellerinden biriydi,”

1932'de Gaziantep'in Tabakhane Mahallesi'nde dünyaya geldi, 21 Eylül 2015 Pazartesi günü, son yıllarını geçirdiği Ankara'da dünyamızdan göçüverdi.

Ne mutlu bana ki tanıdım onu... Keşke dünyamızda böyle güzel insanların sayısı artsa...

Nur içinde uyu sevgili ustam!

21 Eylül 2105

BÜTÜN DEDELERDEN FARKLIYDI BENİM DEDEM

GİZEM ZENCİRCİ

Yeryüzüne gelen her insan arkasında bir iz bırakır mı, bilemem. Ama dedem Hayri Balta bir çok insanın hayatında iz bırakan sayılı insanlardan biriydi. Hayatı doya doya yaşayan bir insandı ama başkalarının yaşadığı gibi değil! Anlamsız hareketlere zaman harcamazdı, verimli, düzenli ve mantıklıydı. Hayattan ne istediğini bilirdi. Okuyan, düşünen, yazan ve öğreten bir kimseydi. Bir çok kişiye hayatı boyunca yol gösterdi.

Kendi doğup büyüdüğü toplumun yıllarca ilerisindeydi, moderndi, çağdaştı, aydın bir adamdı benim dedem. Bir çok açıdan ‘normal’ dediğimiz davranış kalıplarının dışına çıkabilmişti.

Benim dedem diğer dedelerden farklıydı çünkü düşünen bir adamdı.

Kitap okumayı, düşünmeyi, yazmayı hayatının baş köşesine koymuş olduğu halde, ailesini de ihmal etmeyen bir dedeydi Hayri Balta. Korkutmadan öğretmeyi, kötü hissettirmeden eleştirmeyi, fark ettirmeden doğru yolu göstermeyi bilirdi. Torunlarından birinden birinin maddi ya manevi desteğe ihtiyacı olduğunu anladığında hep elini uzatırdı, kimseyi ortada bırakmazdı. Az ve öz konuşurdu, ama yeri geldiğinde de lafını sakınmazdı.

Dedim ya diğer dedelerden farklıydı.

Ama benim için -en azından büyüyene kadar- o sadece bir dedeydi. Oyuncak alan, çikolata veren,

bazen ‘ses çıkarmayın ha’ diye azarlayan, beni saz kursuna gitmekten korktum diye hiç üşenmeden eve geri getiren, avukatken yazıhanesinde oynamama izin veren, kitaplarını ödünç alıp getirmediğimde bana kızmadan hatırlatan, bayramlarda (ve her zaman aslında) cömertçe harçlık veren, anlamadığım bir şeyi sorduğumda bana sabırla anlatan bir dedem vardı benim.

Seni çok özleyeceğim dedeciğim.

30 Nisan 2016

BABAMA,

GÜLÇİN BALTA TEZCAN

Sevgili Babacığım,

Senin için söyleyebileceğim o kadar çok şey var ki...

İnsani değerleri taşıman yanında, bizleri yetiştirme tarzın hep övündüğüm şeylerden biridir. Hatta sana kızmışlığım da vardır bu konuda; Dürüst davranışlarım yüzünden zarar gördüğüm zamanlarda sana gelir anlatır, “Keşke bizi bu kadar dürüst yetiştirmeseydin baba” diye de serzenişte bulunurdum.

“Kızım olur mu öyle? Sen her zaman dürüst davranacaksın. Bırak kimse anlamasın, senin doğru davrandığını bilmen yeter” derdin.

Yıllar süren hastalığın süresince yazmaya karşı olan tutkun da her zaman takdir ettiğim yönlerinden biriydi. Umarım yazdıklarını en iyi şekilde değerlendirip fikirlerini, duygu ve düşüncelerini yaymayı başarabiliriz.

Özgeçmişinde yazdığın gibi bize bıraktığın maddi mirastan çok daha değerli olan bence bıraktığın manevi miras. Bıraktığın çalışmaların, arkandan konuşulan ve yazılanlar insana mutluluk veriyor.

Seviniyorum. Bazen o kadar farklı yönlerini öğreniyorum ki şaşırıyorum. Vay be diyorum Babam mı bu kişi ve daha çok birlikte zaman geçiremediğimiz için üzülüyorum.

Sizlerle aynı şehirde olamamanın üzüntüsü daha beter çöküyor içime. Keşke daha çok birlikte olsaydık.

Annem ve sen her zaman aklımın bir köşesindeydiniz. Ayrı şehirlerdeydik ama birdik aslında diyerek de kendimi avuturdum. Hâlâ da öyle düşünmeyi seçiyorum. Hep birlikteyiz anılarımızla.

Sizi seviyorum, seni seviyorum...

9 Mayıs 2016

SAYIN AVUKAT HAYRİ BALTA BEY'İN ANISINA

GÜLTEKİN SÖYLEMEZOĞLU

Düşünce ve inanışından ötürü hakaret, küfür ve tehditlere karşı; bireyciliğe karşı toplumculuğu, dine karşı bilimi, şeriata karşı Cumhuriyeti, teokrasiye karşı laikliği, vahye karşı akli, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, ruhçuluğa karşı maddeciliği yaşamı boyunca savunan, yaşamda karşılaştığı bütün güçlülere karşı yenilmeyen, dimdik duran, **Atatürkçü Düşünce Derneği**'nin 50 kurucusundan biri olan **Avukat Hayri Balta** Bey ile **Atatürkçü Düşünce Derneği**'nde tanışmıştım.

27 Mayıs Millî Devrim Derneği'nde görüşürdüm. Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi olduğum ve kısa süren Genel Sekreterliğim döneminde bana lütfettiği iki yazısı vardır.

1 Temmuz 1994 tarihli *Taraf* dergisinin 7. sayısındaki “*Silahlı Peygamber Gerçeği*” adlı yazısının fotokopisini sunmuştu. Bu yazısında;

“...Atatürk, Türklerin şeriatçı olmayan tek lideridir. Bir şeriatçının Peygamberini tanıdığı kadar bir Atatürkçünün de Atatürk'ü tanınması Atatürkçülüğün bir gereğidir....” değerlendirmesi vardı.

Sizi sevgi ve saygıyla anıyorum. Nur içinde olasınız. Eserlerinizle bin yaşayın.

16 Mayıs 2016

ÜLKESİNE VE AİLESİNE SONSUZ SEVGİYLE BAĞLIYDI

HEPSEN ARSEL

Çok bilgili, ülkesine ve ailesine sonsuz sevgiyle bağlı olduğunu, dostlarına karşı açık kalpli ve sevgisi bol olan, çok çalışkan ve hayatının son günlerine kadar bu tutumunu hep sürdüren bir kişi olarak tanıyorum Hayri Balta Bey'i.

Benim en üzgün günlerimde telefonla ve email ile beni rahatlatan sözlerini hiçbir zaman unutmam.

12 Mayıs 2016

SAYIN HAYRİ BALTA'NIN HUKUK TARİHİMİZDE ÖZEL BİR YERİ VAR

HÜSEYİN BİLGİN

Yakın bir geçmişte sonsuzluğa uğurladığımız erdemli, güzel insan, yakın dostum, yazar ve savunman Sayın Hayri Balta'yı sevgi, saygı ve rahmetle yad ediyorum.

Çok değerli yapıtlarını heyecanla okumaya devam ediyorum. Yaşamı boyunca kendisi ile birkaç kez birlikte olma onuruna nail oldum. Bu benim için büyük bir mutluluk oldu.Yapıtlarını her okuyuşumda onun yaşam felsefesini derinliğine tanıma fırsatı buldum ve ona gerçekten hayran oldum.

Sevgili kızları Gülçin ve Yener'in öğretmeni olmam, onun yapıtlarına daha kolay ulaşmamı sağladı. Benim için imzalayarak gönderdiği kitaplarını alınca heyecanlandım, mutlu oldum!.. Yapıtlarından çok etkilendim, yararlandım. Gerek Yazar olarak, gerek bir Hukuk adamı olarak kendisinin yazın ve hukuk tarihimizde özel bir yerinin olduğuna inanıyorum.

Vefatının ardından böyle bir anı kitabının yayınlanması biz okuyucularını çok mutlu etti. Hazırlayan ve yayınlayanlara en samimi duygularıyla teşekkür ediyorum.

Güzel insan, çok değerli dostum seni hiç unutmayacağım!..

Ruhun şad olsun!..

Işıklar içinde uyu!..

Saroz, 12 Mayıs 2016

ONU HEP KALBİMDE YAŞATACAĞIM

İSA KARTAL

Değerli Kardeşim Yener; babanız Hayri Ağabeyi sanal alemde tanıdım ama o hep benim yanımda, yanı başımda idi.

Madde olarak aramızdan ayrıldı ama onu ben yaşadığım sürece kalbimde yaşatacağım. Her gün anıyorum.

Bir insanı sevmek için uzaklık, yakınlık, hele kan bağı olmasa gerekmez.

Sizin gibi insanları tanımaktan mutluyum. Işıklar içinde uyusun güzel insan. Onun sayesinde Fevzi Günenç ağabeyi tanıdım.

O'nu da babanız gibi seviyorum. Ona da sağlıklı uzun bir yaşam diliyorum.

Çorum'dan kucak dolusu sevgiler.

9 Nisan 2016

HAYRİ BEY'İ ANMAK-TANIMAK

KÂZIM ÇELİKTEN

Hayri Bey'in ardından yazmak, ona mektup yazmaya benzemiyor. Kaybetmenin hüznü çöküyor insanın içine. Fakat konu o olunca keyifle yazmak geçiyor insanın gönlünden. Yaşamın doğal akışı içinde, bazen öyle oluyor ki, ömür hiç bitmeyecekmiş gibi geliyor insana. Gerçekten bundan kaçınmak mümkün değil. Sonuçta su akarını buluyor.

Kâinat ve evrenin değişim, dönüşüm ve oluşum dinamizminin farkına varan kişi için, bu farkındalık, kavrayıcılık, ileri götürücü bir güç, yetenek oluşturuyor.

Bu hali gören göz, algılayan dimağ, akıl-düşünce sarmalında oluşan fikri yapı, kişiyi toplum ile kucaklar ve sosyal mertebesini yüceltir.

İşte Hayri Balta bu manada değer arz eden; yılmadan çetin mücadele içerisinde olan, kendini halkın çıkarları ile özdeş gören, demokrat, hümanist paylaşımcı bir düşünce adamı idi.

Onu tanımam, onunla mesai arkadaşlığı ile başladı, zamanla dostluğa, fikirdaşlığa, hatta sırdaşlığa kadar dönüştü. Gerçekleri görüp yön tayin etmemde, ailemin sağlam temeller üzerine kurulmasında önemli, yapıcı katkıları oldu.

Teşvik ve önerisi üzerine çalاکalem şiirler yazmaya başladım. Onları bazı düzeltmeler ile kendi sitesinde yayımladı. Sonuçta “Yörem ve Ben” şiir kitabı ortaya çıktı. Ona ne kadar minnettar olduğumu canı gönülden belirtmek isterim.

Hayri Bey’in “Önce insan, insan içinde aş-ış-emek sarmalında insanca yaşama hakkı, kitlesel mücadelenin gücüne olan inancı” onu hak arama ve almada hukuki formasyonun gerekli olduğu kanısına yöneltti ve ellili yaşlarında Ankara Hukuk Fakültesi’ne başlayıp liyakatle bitirdi.

Hukuk dünyası ve Barolar Birliği’nin parlayan yıldızı oldu. Bu arada ilkokul hariç orta-lise eğitimini gece mekteplerinde okuyarak iş hayatı ile birlikte sürdürdü. Dört çocuklu babanın bu fedakârlığı ile direnme gücünü önemle belirtmeliyim.

Avukatlık mesleğinde, özellikle yoksulların ücretsiz haklarını arayan bir hukukçu oldu.

Toplumun kanayan yarası haline gelen boşanma davalarında önce dava konusu tarafların ayrılma gerekçelerini sorgulayarak onları uzlaşmaya ikna etmesi, kişilerin davadan vazgeçerek tekrar bir araya gelmesi, aile birliğinin sağlanması, çocukların sevgi ve şefkat içerisinde büyümelerine neden olması muazzam insani bir meziyettir.

Onun kişiliğinde erdem, sabır, hoşgörü, sevecenlik hep bir arada toplanmıştı, hele insanları ikna etme veya caydırma girişimleri başka bir özellikti.

Kahkaha ile gülmesini bilen, kederde hüznün ne olduğunu gösteren, haksızlığa karşı kaşlarını çatan, çakmak çakmak gözleri ile haine bakış sallayan, kötülere karşı sözü kurşun gibi delip geçen yiğit bir insandı.

Ardından yazarak onu saygı ile anmak güzel onur verici bir şey. Ancak “akademik araştırma’ya” konu edilecek hakkında cilt cilt kitaplar yazılacak çok yönlü, farklı bir kişiliğe sahip olduğunu kaydetmek gerekir.

Dürüst bir insan, iyi bir dost, müşfik bir aile babası ve bunun yanında eğitimci, hukukçu, yazar, bilişim çağında sosyal medya mensubu, çok yönlü filozof gibi düşünen bir fikir adamı idi.

Özlemlerle, sevgiyle onu anmaya devam edeceğiz.

HAYRİ BEY’İN ARDINDAN

Bu dünyadan Hayri geçti
Pencereden baktı geçti
Geçerken doğruları seçti geçti,
Bilim-aklı etmişti şiar
Hak-hukuk onda bina kurar.

Sosyalizm onda irşat etti
İnsanlığa hizmet etti
İnsanız, insan olalım dedi
Safsata-hurafeyi külliyen defetti
Özgürlük, aydınlık dedi.

Sevenleri inadına sevdi onu
Dostları bağrına bastı onu,
Bizlerde dinmiyor acı
Ne güzel mert insandı
Oldu hepimize baş tacı.

*

HAYRİ BALTA, BALTASINI YALANA, TALANA, YOBAZA, ŞERİATA, KARANLIK SOYGUN DÜZENİNE VURDU HEP

KEREM ÖZGÜNDÜZ

1956'lı yıllarda da Balta idi o. Ama o tarihlerde baltasını odun kesmekte kullanır iken bu tarihten sonra, her geçen günde, hem Balta'sını bileyerek hem de aydınlanarak bu kez yalana, talana, yobaza, şeriata, karanlık soygun düzenine vurmaya başladı.

Etki tepkiyi doğurur. Yobaz, şeriatçı ve soyguncu takımı da yedikleri her Balta darbesinin karşılığını aydın insan Hayri Balta'nın ezilmesi yok edilmesi için hiç bir iftiradan, saldırıdan, ihbardan geri kalmadı.

Bunların içinde kendisinin öz teyzesi oğlu Necdet ile bugün İlahiyat Prof. olan Zekeriya Beyaz da iftiracı, ihbarcı ve saldırganların başında geliyordu.

Kendileri için hayatını ortaya koyan, istekleri üzerine kendilerine aydınlanmaları için gazete, dergi ve kitaplar veren insana etmedikleri zulüm bırakmadılar.

Kurşunlamadılar mı? Defalarca işsiz kalmasına sebep olmadılar mı? Ankara gibi soğuk bir İç Anadolu

şehrinde kışı odunsuz, kömürsüz geçirmesinden hayvani hislerle zevk almadılar mı?

Onu, yaşamı boyunca yaşından fazla hastalıklarla boğuşmak zorunda bırakmadılar mı? Buna rağmen o yılmadı. Hem ailesinin geçimini sağladı. Hem okuyarak kendini yetiştirip avukat oldu, hem de yaşının dört katı kitap yazdı.

Hayri Balta bugün hayatta değil. Ben 14 yaşlarında okur yazar değilken, kahve köşelerinde serseri bir yaşam sürerken onunla tanıştım. Benim, okuma yazmayı öğrenerek toplum içine girmeme ve giderek 60 yaşlarımda da olsa üniversiteyi bitirmeme yalnızca o saygıdeğer insan ön ayak oldu.

Hayri Balta'yı burada yad ederken onun hakkında oluşturmaya çalışılan kitaba bir nebze de olsa katkı sağlamaya çalıştım.

17 Nisan 2016

AV. HAYRİ BALTA ADD'NİN KURUCULARINDAN

Av. KUTLAY ALPUĞAN

Av. Hayri Balta'yı, ADD'nin kuruluş çalışmalarında tanıma fırsatı buldum. O tarihlerde, ADD'nin kurucularından Av. Arif Çavdar ile birlikte Gökdelen'in 13. katında avukat olarak çalışmaktaydım. Sayın Balta ile Çavdar'ın sohbetlerine birebir tanık olmuş bir kişiyim. Meslek büyüklerimin bu gerek mesleki ve gerekse "Atatürk" konulu konuşmaları, benim için adeta bulunmaz bir nimetti. Bu sohbetlere zaman zaman rahmetli Uğur Mumcu'nun da katıldığı olmuştur.

Sayın Balta, sağlık sebepleri ile mesleğini bırakmış sadece yazarlık yapmakta idi. Bırakmadığı tek bir konu vardı o da "Atatürkçülük" idi. Onun en hassas noktası Atatürkçülük ve Aydınlanmaydı. Bu konularda kesinlikle ödün vermezdi. Onun gençlik yıllarında yobazların bir sürü hakaret ve iftiralarına karşı yaptığı mücadele ve komünistlikle yargılanması aşamalarında ve Gaziantep Sorgu Hakimliğince "Atatürkçü ve Aydın Kimse" olduğunun tescil edildiğine dair mahkeme sürecini kendisinden birçok kez dinlemişimdir.

Sayın Balta, özellikle din tacirliği yapan, dini siyasete karıştıranlara karşı, çok iyi bildiği Kur'an

ile yanıt verir ve dinin, bu tacirlerce sömürülmesine ve kullanılmasına sürekli karşı çıkardı. Rahatsızlığı nedeni ile evinden dışarı çıkamadığı günlerde bile aklını ve bilgisini hep bu kişilere karşı durmak ve mücadele etmekle geçirmiş, aydın bir insandı.

Bunun yanında gençlik yıllarında öğrendiği “Ney” ile de müzik alanında ve felsefi alanda da “Tasavvuf” konularında çalışmalarda bulunduğunu da bilmekteyim. Akılcılıktan, Laiklikten asla ödün vermezdi. “Evrım” teorisini çok iyi bilir ve anlatırdı. Materyalist bir anlayışla toplumsallığı hep en ön planda tutardı.

Sayın Balta’nın hayatta hiç önem vermediği bir konu vardı ki o da “para” idi. Hiçbir zaman maddiyatı önemsememiş ve yaşam için olmazsa olmazların arasında almamıştır. Onun için “para” sadece zaruri gereksinimlerini gidermek için bir araçtı. Bu özelliği ile de gerçek bir “aydın” idi.

Sayın Balta, Avukatlık mesleğini, zaman zaman “Atatürk”e ve “Atatürkçü Düşünce”ye karşı yapılan saldırılara karşı durarak yerine getirmeyi yeğlemiştir. Basında veya yayında “Atatürk”e ya da “Atatürkçü Düşünce”ye bir hakaret, sataşma, yanlış ve eksik bilgilendirme var ise, hemen o yazıların çıktığı gazetelerde, yayın organlarında yayınlanmak üzere yazılarını yazar ve asla da ödün vermezdi. Gerekirse davalar açarak mücadelesini sürdürürdü. Bu bağlamda tam bir Atatürk savunucusu idi.

O “Atatürkçü ve Aydın Bir Kişi” olarak yaşadı, fikirleri ve eserleriyle de halen “Atatürkçü ve Aydın Bir Kişi” olarak yaşamaktadır. Işığı asla sönmeyecek.

30 Ağustos 2016

ÇOK CESUR VE AZİMLİ BİR İNSAN...

MANOLYA AYATA

Bu belki de tanımadığım bir insan hakkında yazı yazma cüreti ama kitaplarını ve hayat hikayesini okuduğum bir yazar hakkında, kişisel görüşlerimi dile getirmek en azından geride bıraktıklarına bir değer vermek olmalı. İlk söyleyebileceğim şey kesinlikle çok cesur ve azimli bir insan olması. Kendisinde hissettiği eksiklikleri tamamlamak için, çok zor şartlar altında çaba sarf ettiğini ve başardığını görmek, ümitsiz insanlara da başarmanın yollarını anlatan çok güzel bir kaynak olacaktır.

Fazlasıyla duygusal, kırılgan, bir o kadar da kararlı ve güçlü bir insan vardı okuduklarımda.

Duygularıyla o kadar ortadaydı ki, zaman zaman bencil buldum, hatta ne kadar alingan olduğunu fark ettim.

Okudukça, düşüncelerini öğrendikçe toplumdan bu kadar farklı düşünen bir insanın yine de eski arkadaşlarının, “öğretici” sinin düşüncelerini bu kadar önemsemesini anlayamadım. Sanırım bir değer verme ve vefa söz konusuydu.

Kendi doğrularına olan inancı bilgi birikimine ve araştırmalar sonucu elde ettiği ve karşılaştığı bilgiye dayanıyordu.

Körü körüne bir inanç değildi.

Türkçe'ye, sanata verdiği değer, onu müzik edebiyat ve tiyatro konularında da çalışmaya itmiş, kendisine ait iki eseri sahnelemiş.

Kitaplarını okurken yakın tarih ve Gaziantep hakkında da bilinen ve bilinmeyen şeyler öğrendiğim gibi felsefe, sosyoloji, dinler hakkında da farklı fikirleri olduğunu gördüğüm Hayri Balta'yı okudukça daha çok okuma isteğiyle art arda okudum.

Akla ve bilime dayanan düşünceleri, engin bilgi ve tecrübesiyle yazdığı kitaplar her çağda okunacak ve insanlara yeni ufuklar açacaktır.

Saygıyla.

Kayseri, 19 Mayıs, 2016

TANIŞAMADIĞIM İÇİN ÇOK ÜZGÜNÜM

MEHMET AK

Avukat Hayri Balta Bey’le tanışamadım. Fevzi Günenç Bey bana Avukat Hayri Balta’nın yazdığı “SSS” isimli, açılımı ise “Sevenler, Soranlar, Sövenler” olan kitabını verdi.

Bu kitabı evimde okurken eşim gördü. “Bunun yazarı benim gece lisesi öğrencilerimdendi. Çok efendi ve çalışkan biriydi,” dedi. Bu değerlendirme de ilgimi artırdı.

Bu kitabı çok severek okudum. Kendisine söven yazıları bile kitabına almış, üstelik onlara yanıt vermişti. Ben bu kadar hoşgörülü değilim. Onun için de saygım ve sevgim arttı.

Sonraki kitapların çoğunu Fevzi Günenç Bey’den alıyordum. Bu kitapların hepsini özenle okudum.

Yazlıktan Antep’e döndüğüm zaman Kavaklıkta yürüyüş yaparken Süleyman Kılıç ile karşılaştım. Bana “Şu günlerde ne okuyorsunuz” diye sordu.

Ben de ‘‘Hayri Balta’nın kitaplarını okuyorum. Çok beğendim. Tanışmayı çok istiyorum.’’ dedim. Süleyman Kılıç, bana ‘‘ok geç kaldınız.  ay önce vefat etti’’ dedi. Gerçekten çok geç kalmıştım.

Hayri Balta Bey ile yüz yüze tanışmasak da, konuşmasak da kitaplarını okuyarak tanışmış oluyoruz.

Kitaplarından tanıdığım kadarı ile Hayri Balta’yı Öyle biliyorum.

1- Küçük yaŐta feleğın sillesini yemiŐ, okulu bırakmak zorunda kalmış, piyasada her çeŐit işe girmiŐ, çıkmıŐ, sonunda demirci dükkânında dövülen, elikleŐen demir gibi elikleŐmiŐti. Azimli, iradeli, toplumsal sorumluluk duygusu yüksek biriydi. Yüksek sorumluluk duygusu onda dinsel inantı sanki.

2- ‘‘Otodidakt’’ denilen, kendi kendini yetiŐtiren insan olarak, yeni kuŐaklara çok güzel bir örnekti.

3- Dürüst bir aydındı. Doğru bildiğinden hiçbir zaman ödün vermedi. Tüm yazılarında ‘‘Tabulara, Talanlara, Yalanlara’’ balta vurdu.

4- Türkiye’nin ilk ve tek yargı kararı ile kesinleŐmiŐ Atatrks idi. Bunun gereği olarak da ‘‘İrklığa, sömürüye ve Şeriata hayır’’ diyerek kültür savaşı veriyordu. Bunun için de sık sık çalıştığı işten suçsuz yere atılıyordu. Yeniden iŐ arıyor, yeniden işe giriyordu. Bu o kadar kolay olmuyordu. Hatta bu nedenle düŐüncelerinden dolayı kurşunlandı. Günlerce yoğun bakımda yattı. Ölümden kurtuldu ama ağır hastalıklara düŐtü. Buna karŐılık hiçbir zaman yilėınlık göstermeden, aydın sorumluluğu içinde kültür savaşını sürdürdü.

5- Hayri Balta yalnız bir adamdı. Ömrünü Gaziantep’te filozof ve müzisyen Dr. Emin Kılıç

Kale'ye vermişti. Şu kaderin cilvesine bakın ki, Hayri Balta Bey en önce Dr. Emin Kılıç Kale tarafından dışlanmıştı, sonra da arkadaşları tarafından...

Akraba çevresi de onu yanlış anlamıştı. Teyzesi oğlu bile onunla uğraşmış, mahkemelik olmuşlardı.

6- Çocukluğundan yetmiş yaşına gelinceye kadar hep yokuş çıktı. Dört çocuklu en alt kademede bir memurdu. Kazancı kendine ve ailesine yetmezken, Ankara'nın soğuk havasına rağmen evine soba kuramazken yoksul öğrencilere de yardım ederdi. Bu kafaya paracılar yani kapitalistler “delilik” dese de bize göre yaptığı “velilik”ti!

Kısacası Hayri Balta bu toplumdan nimet olarak hiçbir şey almadığı halde, o bu topluma 50 kitap vermiştir.

Ben bu toplumun bir bireyi olarak ona çok şey borçlu olduğumuza inanıyor, sağlığında kadrini ve kıymetini yeteri kadar bilmediğimize üzülüyor, ruhundan af diliyorum.

*

ANLATTIKLARIYLA HUZURA KAVUŞMUŞTUM

Dr. MEHMET GÖKSEL

“Av. Hayri Balta... Sanırım yıl 1962 olmalı. Yani 53 yıl önce.

O zamanlar bilgiye ulaşmak çok zordu. Kaynak yoktu.

Kafamda çorbaya dönmüş düşünceler vardı.

Özellikle Allah ve din konusunda bocalıyordum.

Bir ağabeyle tanıştım. Ve nasıl bu konulara girdik, şimdi onu da hatırlayamıyorum. Birkaç gün akşam üzeri bulvarda yürüdük ve sohbet ettik.

Anlattıklarıyla huzura kavuşmuştum. Yolumu bulmamda çok yararlı oldu.

Birkaç yıldır da durmadan yazdığı kitaplarını gönderiyordu.

Laik, çağdaş ve tam bir Atatürkçü idi. Onu size anlatmam için benim de kitap yazmam gerek.

Uzun süredir hastanedeydi. Bir ömür hayat savaşından hep galip gelen ağabeyimizi bu kez kaybettik.

Dilerim, ruhu gideceği yerlerde de ışık bulur ve ışık saçar.

Tüm ailesine baş sağlığı diliyorum.”

20 Eylül 2015

HAYRİ DEDE

METİN BİRECİKLİĞİL

Hayri Bey'e ben "Dede" diyordum. Bey sözcüğü bana çok yapay geliyordu.

Sözcüklerle sanki onu kendimden uzaklaştırıyormuşum gibi bir hisse kapılıyordum.

Neden "Dede" dersiniz? Onunla farklı zamanlarda da olsa aynı pınardan su içmiştim.

Çocukluğumuz Gaziantep'te geçmişti ve ikimiz de genç yaşımızda, 1897 Gaziantep doğumlu felsefe hocamız Emin Kılıç Kale'nin öğrencisi olmuştuk.

Rastlantıyla, ikimiz de Emin Bey'e kâtiplik yapmıştık, birbirimizden habersiz.

1979' da, lisenin son sınıfında, 17 yaşındaydım ve en küçük öğrenci olarak arzı endam ediyordum.

Fakat aramızda yaş, statü, meslek farkı yoktu. Eşittik. Fark yaratan tek şey ciddiyet, sorumluluk duygusu ve çalışkanlıktı.

Dolayısı ile; Hayri Dede'yi gıyaben çok iyi tanıyordum. Eserleri her öğrencide vardı.

Yaptığı albümler, yazılar ve dökümanlar aşk ile yapılmış özenli işlerdi.

Bir akşam Bey Mahallesi'ndeki evimize geldi.

Babamın eski dostlarındandı. Sebebi feyzi hayatım hayattaydı.

Ses tonu ve garip konuşma tarzı kalmış bende Hayri Dede'den geriye.

Şüphesiz her fani gibi onun da bir yığın aksayan ve olumsuz yönü vardır. Bilemem.

Yakınları daha iyi bilecektir.

Fakat örnek yönünün daha ağır bastığına inanıyorum. Sonsuz...

Okuma aşkı, olumsuzluklara direnme gücü ve bitmez bilmek enerjisi takdire şayan şeylerdi.

Ne onu tetikliyordu? Nasıl tökezlemeden yoluna devam etti? Neden korkmuyordu?

Veya korkuyordu ama korkusuna rağmen mi devam ediyordu?

Sayfalarca yazıyı kaleme dökmek, bir an olsun boş durmamak...

Doğu toplumlarında çok az insanda görünen hasletler.

Yazdıkları ne olursa olsun isterse telefon rehberi yazsın.

Herhalde en çok yazı yazan insanlar arasına girecektir.

Delilik mi diyorsunuz, varsın olsun.

Ülkede akıllı çok, bize bolca deli lazım.

Işıklar içinde uyu dede.

Hoşça kal.

27 Mayıs 2016

ÇİÇEK GİBİ DÖRT KIZ

MEVLÜDE DEMİRKALE

Hayri Ağabey ve Meliha Abla ile karşılaşmamız bir şanstı bizim için...

Onların bizdeki etkisi anlatmakla bitmez.

Onlar bizim için bir çığırды.

Gençtik, onların dostluğunu ve desteklerini unutmak mümkün değil. Biz Sivas'a gidince onlardan uzak kaldık. Fakat biz de öyle ayrı bir yerleri vardı ki, eşim Sinan, Hayri Baba'nın sözlerini zaman zaman hep anar...

Meliha ablamın güzel fikirlerinden çok yararlandım. Her ikisi de ışıklar içinde yatsın. Ender insanlardı, zor bulunur.

Keşke onlarla daha çok zaman geçirseydik.

Geride bıraktıkları çiçek gibi dört kızına mutlu, sağlıklı, yaşam diliyorum.

15 Mayıs 2016

SEN FİKİRLERİNİ AÇIK YÜREKLİLİKLE, KANITLARA DAYANARAK ANLATTIN

MURAT BAŞOĞLU - I

Canım Hayri Amcam, senin düşüncelerin, fikirlerin nice insanı belki aydınlattı belki kızdırdı...

Sadece ben bir şeye inanıyorum. Seni anlayabilecek kapasitede insanlar çok az yaşadığımız topraklarda.

Sen o azınlıkta bile fikirlerini açık yüreklilikle kanıtlara dayanarak anlattın...

Bunu vasiyetin olarak kabul ediyorum....

Şimdi sanıyorlar ki sen buradan gidince bu iş bitecek... Farkında değiller ki, senin çocukların var...

Rahat uyu....

Biz buradayız...

21 Eylül 2015

CANIM HAYRİ AMCAM

MURAT BAŞOĞLU - II

Biliyorum orada, burada görüp duyduklarından
daha mutlusun ve de biliyorum ki...

Seni çok özledim Hayri Amcam...

X

Ağlıyorum...

Neden biliyor musun?

X

Notlarını...

Kalemlerini...

X

“Merdivenlerden yavaş çık!” demeni...

“Hoş geldin Murat” demeni...

“Korkma, o havlar bir şey yapmaz!” demeni...

“Karnın aç mı?” demeni...

“Biraz soluklan” demeni...

O halinle bana su getirmeye çalışmanı...

ÖZLÜYORUM...

Ahh bee Hayri Amcam!

X

Bunları yapmasaydın daha mı çok yaşayacaktın?
Keşke yapmasaydın da burada olsaydın Hayri
Amcam...

X

Ama biliyorum ki gözyaşlarım deniz olsa bile seni
boğamayacak,

Neyse ki;

Bir gün sana küfür edip sövenlere mutlaka birlikte
küfür edeceğiz...

X

Seni hiçbir zaman unutmayacağım...

X

Gün gelecek Hayri Amcam ....

X

Buluşacağız...

15 Haziran 2016

YAZILARINDA BİLGİ, HOŞGÖRÜ, VATAN VE İNSAN SEVGİSİNİ BİZE AKTARDI

NACİ KAPLAN

Sevgili Hayri Balta... Kurban bayramının 2. günü geç vakitte senin de ışıklara uçtuğunu okudum. İçim yandı.

Hiç yüz yüze gelmedik, sesimizi de duymadık ama gerçeğe ve hurafelere, yobazlığa ve gerçek inanca ışık tutan pırıltılı yazılarını bana da gönderdin.

Yazılarında bilgiyi, hoşgörüyü, vatan ve insan sevgisini en yalın şekilde bizlere aktardın.

Yaşam görevini en güzel şekilde tamamladın. Sevdiğimiz aydınların ardından “beyaz atlarına binerek gittiler” derdik ama inanıyorum ki sen bilge alçak gönüllüğün ile yürüyerek gitmeyi seçtin. Ardında tertemiz ayak izlerini bırakarak.

Yüce yaradanın rahmeti üzerindedir. Uğurlar olsun güzel insan.

25 Eylül 2015

HAYRİ AMCA'YI TANIMAMIŞ OLMAK, ONUN IŞIĞINDAN YARARLANMAMAK BİR ŞANSSIZLIKTIR

NEVİN BALTA

1960'lerden sonra Türkiye'yi yönetenler tarafından dinî ideolojinin yükselen demokrasi hareketlerine karşı bir dalgakıran olarak benimsendiği, 1980'lerde “din birleştirici bir rol oynar, din lazımdır” biçiminde bir saptama ile geniş halk kitlelerine dayatıldığı gerçeğine yer verilir.

Söz konusu saptamaya “Sanal Katılım ve Taç'a Atılanlar” kitabında yer veren Hayri Amca, aynı zamanda kendisinin de yaşadığı dönemlerde karşılaştığı Türk devriminin ve Cumhuriyetin kazanımlarını ortadan kaldırıldığı, İslam ideolojisinin hegemonya aracı olarak kullanıldığı ve halen kullanılmakta devam edilen

dönemleri Ümmetten millete geçişin mücadelesini veren, laik ve modern kuşaklar yetiştirme amacındaki Türk devrimi, 1950’li yıllarda gerilemeye başlamıştı. Türkiye’nin demokratik devrimini tamamlaması ve aydınlanması yarıda kalmıştı.

Modern toplumun ihtiyaçlarıyla bağdaşmayan dinî ideolojinin, giderek alanına yayılmaya başladığı 1980 sonrası yıllar, bugünün habercisi idi âdetâ. İşte İslami ideolojinin siyaset alanına yayılmasını sağlayan dinî çevrelerin bunu yaparken kullandığı yöntemler ve gazete, radyo, televizyon gibi iletişim araçlarından yararlanma biçimleri de Hayri Amca’nın gözünden kaçmamıştı.

Türk devriminden yani aydınlanma devriminden geriye gidişe yol açan tüm uygulamaları Hayri Amca yaşamı boyunca modern ve demokratik toplumun kurulması ve demokratik devrimlerin tamamlanması için mücadele etti. Düşünce ve vicdan özgürlüğünü savundu.

Kitaplarında ve gazete yazılarında hiç kimseye, düşüncesi, dini inancı ve ibadeti yüzünden baskı yapılmayacağını yazdı. Cehaletin, dinsel dogmaların, kadın-erkek eşitsizliğinin kaynağı olduğunu, insanlığı akıl ve bilimden uzaklaştırdığını dile getirdi.

Türkiye Cumhuriyeti’nin geleceğinden kaygı duyulması gerektiğini 40 yıl önce gören bir aydıdı. Vahiy’e karşı aklı, dine karşı bilimi, teokrasiye karşı laikliği, şeriata karşı Cumhuriyeti, yaratılışçılığa karşı evrim teorisini, idealizme karşı materyalizmi, bireyciliğe karşı toplumculuğu savunduğu için sözlü ve yazılı saldırılara maruz kaldı. 80 yıllık bu mücadele sırasında birçok tehdit aldı ve iftiralara uğradı.

Düşmanı, batıl inançlardı, hurafelerdi, tabulardı, talandı, yalandı...

“İrkçılığa, Sömürüye, Şeriata Hayır!” dedi.

“Cehaleti Yeniden Doğanlar Bilir” adlı eserinin “Giriş” bölümünde hocası Dr. Emin Kılıç Kale’nin yetişmesindeki rolünü şöyle anlatır:

“Cahil bir adam, yeniden doğmadıkça, ölmeden ölmedikçe cehaletinin ayırımına varamaz.

Hayri Amca yaşamı boyunca gerçeğe, akılla ve bilimle varılacağı düşüncesini savundu.

“Bilge Balta” adıyla kurduğu internet sitesinde yüzlerce okuruna ulaşmış, onlarla haberleşerek sorularını yanıtlamış ve birçok kişiye önderlik etmişti.

Başöğretmenimizden öğrenecek daha çok şeyimiz vardı...

O’nu derin saygıyla anıyoruz...

16 Mayıs 2016

IŞIKLAR İÇİNDE UYU GÜZEL VE BİLGE İNSAN...

NURTEN KINAY

Bilge insan; Hayri Balta

Böyle sessizce gitmesi var mıydı?

Ülkemizin, böyle bilge insanlara daha çok ihtiyacının olduğu şu ortamda, biz Hayri Balta gibi bir değeri yitirmenin acısı içindeyiz.

O'nu; 27 Mayıs Milli Devrim Derneği'nde tanıdım. Alçak gönüllü tavrı ve bilge niteliği, anlatımı ile bana ve benim gibilere ışık oldu.

Her hafta Pazartesi günleri dernekte toplanırdık. Tiryakisi olmuştuk Hayri Balta'nın...Pazartesi günlerini ipe çeker olmuştum.

Oysa doğru bildiğimiz ne çok yanlışlar varmış...

Hayri ağabey, bilge kişiliği ile bize din, müslümanlık, Kuran-ı Kerim gibi konularda konuşmalar yapardı. Onunla tanışıp toplantılarına katıldığımda eksiklerimi ve doğru bildiğim yanlışlarımı daha iyi anlıyordum...

Bize bu olanakları sağladığı ve gösterdiği çabalarından dolayı değerli dernek başkanımız rahmetli Hüseyin Avni Güler'i de bu vesile ile rahmetle anıyor ve teşekkür ediyorum.

Hayri ağabeyin son yolculuğunda maalesef bulunamadım. Çok çok üzgünüm.

Kederli ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum...

20 Ağustos 2016

HAYRİ BALTA'NIN YAZDIKLARI BİZE YILDIZLARDAN GELEN BİLGİLER KADAR DEĞERLİ

OLCAY YILMAZ

Hayri Balta ile yanlış hatırlamıyorsam üniversitede öğrenciyken tanıştım. (2005-2006 yılları olabilir.) O yıllarda aydınlanma üzerine birkaç site vardı. İlhan Arsel, Turan Dursun, Hayri Balta ve şu an hatırlayamadığım birkaç blog!

Benim de küçük bir blogum vardı ve yazılarımı orada yayınlıyor ve ara ara da bulduğum maillere gönderiyordum. Sanırım Hayri Balta ile de bu mail gönderme sürecinde tanıştık.

2010 yılına kadar karşılıklı yazılarımızı birbirimize gönderdik. O süreçte *Düşünbil* dergisi'nin ilk sayıları yayınlanıyordu. Hayri Balta hocam benim yazıları sitesinde yayınlıyor ve ben de onun yazılarını *Düşünbil*'de yayınlıyordum.

Okuldan mezun olduktan sonra askere gittim ve dönüşte Ankara'ya uğrayarak kendisi ile yüz yüze tanıştım. Birkaç saat evinde beni misafir etti. Çay ve yemek ikram etti bana, dergi aboneliği için de (hem destek amaçlı olarak) para verdi.

O günlerde derginin 9. sayısını çıkarmam gerekiyordu ve çıkarma noktasında zorluk çekiyordum. Hayri Balta ile birkaç fotoğrafımızı çektim. Ayrıca kendisi ile bir söyleşi de yapmak istiyordum. Ama sonradan Fevzi Bey ile yaptığı bir söyleşisinden söz etti ve dergiye onu almaya karar verdik.

Söyleşi *Düşünbil*'in 10. sayısında yayınlandı.

Hayat hikâyesini biliyordum Hayri Hocanın. Sitesindeki birçok yazıyı okumuştum. Başından geçen maceraları arşivinden çıkarıp her gün mail olarak gönderiyordu.

“Her gün birkaç saat çalışıyorum” demişti bana. Nefes almakta zorlanıyordu. Yanında sürekli ilaçlar vardı. Bana kütüphanesini ve yıllar önce yazdığı yazıların bulunduğu dosyaları gösterdi. Bunların hepsini yeniden bilgisayar ortamına almak istediğini anlattı.

“Ara ara Kızılay’a inip kitap dergi alabiliyorum” demişti. Oturup saatlerce sohbet etmek isterdim; ama askerliği yeni bitmiş biri olarak çok kalamadım. Zaten Hayri hocamın durumu buna müsait değildi.

Ankara tanışmasından sonra da yazışmaya devam ettik. Dergi zamanımın çoğunu alıyordu. Yazılarıma ara vermiştim. Artık blogda da yazamıyordum. Ankara’ya birkaç sefer uğramama rağmen kendisini ziyaret etme şansım olmadı. Bu nedenle bana kırgın olduğunu biliyordum.

Sonra ölüm haberini duydum, çok üzüldüm. Onun enerjisi ve düşünceye bağlılığı beni etkilemişti. Kalbinin büyük bir bölümü çalışmıyor olsa da onun zihni o kalbi yıllarca çalıştırmaya yetti.

Çalışkanlığı ve yaşam öyküsü gelecek nesiller için örnek teşkil edecektir. Onun yazıkları bize yıldızlardan gelen bilgi kadar değerli! Bizim görevimiz de ondan öğrendiklerimizi ona layık olacak şekilde devam ettirmek olacaktır.

30 Nisan 2016

NE KADAR ŞANSLIYIM Kİ, SENİN GİBİ BİR DEDEM VAR!

ÖYKÜ TEZCAN

Dedeciğim, adından daima gururla bahsettiğim,
Düşüncelerine derin saygı duyduğum,
Sevgisiyle huzur bulduğum sevgili dedeciğim.
Yazarkenki huzurun,
Yeni aldığın bir kitabı okurkenki hevesin,
Bir müzik enstrümanı çalarkenki mutluluğun,
Hiçbir zaman gözümün önünden gitmeyecek.
Ne kadar şanslıyım ki, senin gibi bir dedem var!
Yine bana ‘Gözlerinden öperim kızım’ dediğini
hissedebiliyorum.

Ben de seni çok öpüyorum dedeciğim.
Seni çok seviyorum!

Torunun Öykü Tezcan

10 Mayıs 2016

KAYINPEDERİM HAYRİ BALTA, KENDİNE ÖZGÜ KİŞİLİĞİ VE YAŞAM TARZI İLE ÖRNEK BİR İNSANDI

REHA TEZCAN

Sanat ve edebiyata olan ilgisi ve sevgisinin yanı sıra kendisini farklı kılan en önemli özelliği, yobazlığa, gericiliğe, haksızlığa ve demokrasi karşıtlarına her zaman ve her şartta dik durabilmesi ve savunduğu fikirleri özgürce dile getirmesi ve paylaşma cesaretini gösterebilmesidir.

Onunla ilk tanıştığımız gün Yenimahalle’de lokantada yediğimiz öğle yemeğini, hiç bitiremediği şarap şişesini, sürekli değiştirdiği yemek alışkanlığını, Selimpaşa’daki günleri, futbol sevgisini, koltuğunun yanındaki kuruyemiş kavanozlarını, kalemlerini, her tarafta yazdığı küçük not kağıtlarını, kitaplarını, kalabalık akşam yemeklerini, yıllar içinde eriyen

enerjisine rağmen hayata tutunma çabasını ve zorluklarla geçen yaşamında onun her zaman en yakınında olan rahmetli kayınvalidem Meliha Balta'yı ve en çok da;

“... bak bunu bil!” diye biten cümlelerini hep hatırlayacağım.

Kendisini en son yazışmalarımızdan biri ile tekrar saygı ve şükran ile anmaktan mutluluk ve onur duyuyorum.

7 Mayıs 2016

*

(Bir yıl kadar önce bana gönderdiği ileti)

“Sevgili Reha,
Önce sevgi sana...

İletini aldım, Çok memnun oldum. Hemen yanıt veremiyorum; Çünkü çok meşgulüm...

Yazılarımla ilgilenmen beni mutlu ediyor. Yazılarımın gelecekte; kızlarım, damatlarım tarafından yayınlanacak olması beni rahatlatıyor.

Görüşlerim her adam tarafından kaldırılamaz. Görüyorum ki Reha, bu bağnazlara aldırılmaz...

Az önemli değil yeniden doğmuş olmak. Sen de yeniden doğanlardansın mutlak...

Şimdi kal sağlıklıyla,
Yeniden sevgiler sana...

Av. Hayri Balta,
12 Mart 2015”

BİLGE DOSTUM HAYRİ BALTA'YI ANMAK...

REMZİ İNANÇ

Hayri Balta ile tanışmamızın üzerinden yaklaşık çeyrek yüzyıl geçti. O sıra çalıştığı Genel-İş Sendikası, Zafer Çarşısı'na olduğu kadar, yenilerde taşındığım 1. Bayındır Sokaktaki yerime de epeyi yakındı. Kitabevine gelen birçok arkadaş gibi, onunla da ısınmamız uzun sürmedi. Bana göre biraz genç görünse de, Hayri Bey'in benden ancak birkaç yaş büyük olduğunu sonradan öğrenecektim. Zengin yaşam deneyimi yanında, konuşması kadar dinleme kültürü ile de saygın bir kişiliği vardı. Ayrıca bana hiç yabancı gelmeyen Antep aksanıyla konuşması da onun içtenliğine ayrıca bir hoşluk katıyordu...

*

Sonradan çıkaracağı kitaplarda ayrıntılarıyla yer alacak yaşam öyküsünü bir vesileyle kısaca anlatmıştı: Doğup büyüdüğü Gaziantep'te çocukluğu yoksulluk içinde geçmişti. İlkokul dışındaki öğrenimini ancak

bir yerlerde çalışıp, sınavlara dışarıdan girerek tamamlamıştı. Bu çabası Ankara’da bitirdiği hukuk fakültesinde olabilirdi ama orta ve lise öğrenimini otuzlu yaşlarda bitirmek de öyle kolay değildi. Hayri Balta’nın çeşitli vesilelerle yaşamına ilişkin anlattığı ayrıntılar (hemen hepsi yeri geldiğinde yazıya dökülmüştür) inanılması zor bir yaşamın ve beyin gücünün göstergesi olarak kahramanımızın kimliğine ayna tutmaktadır. Hayri Bey, hiç abartmadan, “Benim hayatım bir romandır!” diyebilecek bir yaşam sürmüş değerli bir bilge ve aydınlanmacımızdı.

*

2000 yılına yeni girmiştik. Bir öğle zamanı Hayri Bey kitabevine uğradı. Daha çayımız gelmeden, elindeki sarı bir zarftan katlanmış bir sayfalık (A 4 boyutunda) bir metni çıkarıp uzattı bana.

Sayfanın sol bölümünde, (*Kur’anda*) BARIŞ AYETLERİ. Sağ bölümünde ise (*Kur’anda*) ŞİDDET AYETLERİ yazılıydı.

Sayfanın en altında da önemli bir açıklama: (*Sureler ve âyetler, 1983 tarihli (9. Baskı) Diyanet İşleri Başkanlığı çevirisi Kur’anı Kerim’endir...*)

Av. Hayri Balta, 25.2.2000

*

Kur’andaki şiddet ayetlerine gelince...

Mezopotamya doğumlu üç büyük dinin birbirinden etkilenmesi sonucu, insana ve topluma ilişkin kural ve yaptırım önermesinde görülebilecek kimi ortak ifadeler şaşırtıcı sayılmamalıdır. Ama İslâmiyet’i öbür dinlerden farklı, ileri ve anlamlı kılan önemli nokta, içinde ‘*ruhban sınıfı*’na yer vermemesidir. Buna karşın, Hz. Muhammed’in ölümünden sonra patlayan mezhep

(iktidar) kavgası, Peygamberin en yakınlarından başlayarak Kerbela'yı yaratmıştır. O gün bugündür İslâm'ı kemirip yıpratın didişmelere, İslâm'da olmadığı halde, ne yazık ki 'ara sınıf'ı oynayan 'şeyhlik' de eklenmiştir. Oysa İslâm'ın temelindeki **"Beyn beyn Allah"** (Benimle Tanrı arasında) tan sonra, hiçbir reklamcının aklına gelmeyecek bir sloganı bulup dolaşıma sokmak da onların marifetidir: **"Şeyhi olmayanın şeytanı olur!"** Buyurun buradan yakın!

*

Ne yazık ki, İslâm'da dini, olması gereken yere, insanın vicdanına taşımak için hâlâ sayısız engel var.

Kendi halkına da şiddet uygulayan çevremizdeki İslâm ülkeleri, hangi akla hizmet ediyorsa, bazen aynı dinden komşusu ülkelerle de savaşıyor... İki tarafın cengâveri, Müslüman olmayan devletlerden satın aldığı silah ve aynı anda "Allahüekber" narasıyla birbirine saldırıyor...

*

Avrupalı aydınlar, katı din kurallarıyla hesaplaşmayı kaç yüz yıl öncesinden başlatmış... Üstelik onların önünde, daha önce hesaplaşın, bunun bedelini ödeyerek, insanlığı esenliğe, özgürlüğe ulaştıran bir örnek de yoktur. Belki de onun için aydınlanma bu kadar çetin ve kanlı oldu o günün Hıristiyan topraklarında. Gelgelelim bu dinlerin etkin olduğu Batı dünyasında yaşanan çağdaş devrimlerle, şiddet en az diyeceğimiz bir düzeye inmiştir artık. Oysa bir zamanlar, tarihin yazdığına göre, ülkenin kralını bile ayağına çağırın (şimdilerde artık pek iplenmeyen) papazlar varmış...

Beyni aydınlık Hayri Balta ile giderek dostluğumuz ilerliyordu. Onunla söyleşecek bir çok ortak konu vardı.

Örneğin 1960'ların ortasında kurduğum yayınevinden çıkardığım ilk kitaplardan biri de “İslamiyet Açısından Şeyhlik-Ağalık” idi. (Toplum Yayınları: 3, Ankara, 1964.) Yazarı Mehmed Emin Bozarslan, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde genç bir müftü idi. (D.1934).

Kitabın arka kapağındaki tanıtma yazımızın son cümlesi şöyle idi:

“(…) Toplum Yayınevi, bu aydın ve toplumcu din adamının kitabını, yurt sorunlarına bir ışık, bir çözüm yolu getireceği ümidiyle ve sevinçle sunar.”)

Kitabın çıkmasından birkaç ay sonra yazarının başına gelmeyen kalmadı. Bir süre sonra gelen 12 Mart'ta Diyarbakır'da yargılanıp cezaevinde kaldı birkaç yıl. Sonra yeniden İstanbul'a yerleştiler. Burada yayın sektöründe çalıştı bir süre. Mehmed Emin'in, te'lif çalışmaları yanı sıra Arapça'dan yaptığı bir çok çevirisi yayınlandı. 12 Eylül'den sonra da aile bireyleriyle İsveç'e göç etti. (Yetmişli yıllarda faşistlerce canına kıyılan şair oğlu Gani Bozarslan'ın dışında...) Kahramanımızın her zamanki gibi, burada da yoğun kitap çalışmaları olduğuna dair haber alıyorum.

*

Yakınlarda katledilen (4 Eylül 1990) Turan Dursun'u ve yazdıklarını da konuşuyorduk Hayri Balta ile. Onunla da yakın dostluğum vardı. Sık sık kitabevine uğrardı. O da M. E. Bozarslan gibi meslektendi. Bir dönem Sivas'ta müftülük yapmıştı ve bir rastlantı, ikisi de akrandı (1934). Son yıllarında Ankara Radyosu'nda çalışıyordu Turan Dursun. İlk yayınlanan kitaplarıyla dikkati çekmişti. Art arda çok ürün verdi. Büyük bir emekle hazırladığı “*Kuran Ansiklopedisi*”nin çıktığını

gördü ve pek sevindi. Ölümünden sonra da, önceden hazırladığı birçok dosyası kitaplaştı. Turan Bey, son zamanlarda İstanbul'da yaşıyordu. Ankara'ya ancak aydan aya eşi ve çocuklarını görmeye gelebiliyordu. Böyle bir gelişinde kitabevine de uğramıştı. O gün, genç bir okurun sorusu üzerine şöyle demişti: “Türklerin İslâmiyeti kabulü sırasında dereler boyu kan akmış.”

*

Gelelim Hayri Balta dostuma... Sesini, konuşmasını özlediğim halde, on yıla yakındır görüşmemiştik. Bir ara Ankara dışında diye düşünüyordum. Bendeki eski telefonları cevap vermiyordu çünkü. Derken kızlarından birinin telefonuna ulaştım. Sonra da kendisine... Çok sevindim tabii. Dostum kaç yıldan beri kalbinden rahatsızmış. Anımsadım, son görüşmemizde bu rahatsızlığı henüz başlamıştı.

Telefonla konuşmamızın ardından, evimin adresini alarak, kızı Yener Balta ile yenilerde çıkan kitaplarından bir paket gönderdi. Aman Tanrım... Yıllar önce Gaziantep'teki yerel bir gazetede yazdığı fıkralar... İnsan belleğinin ve sabrının göstereceği yüksek bir düzeyde; tanıdığı, az tanıdığı, hiç tanımadığı insanlarla yazışması; onların sorduğu sorulara verdiği yanıtlar... Tabii yaşadığımız dinsel sorunları da masa üstüne yatırıp irdeliyordu. Hele okuduğu okullara giriş ve çıkış tarihleri; iş bulup çalışmaya başladığı (ve ayrıldığı) yer ve tarihler... Hayri Balta'nın yaşamında en büyük gücü, güvencesi sanırım içtenliği ve belleği olmuştur. Hani bir ata sözü vardır: “Her doğruyu söylemek zorunda değilsin, yeter ki söylediklerin doğru olsun.” Ne var ki aziz dostum, diline ve kalemine gelen doğruları da paylaşıyordu dost ve okurlarıyla...

Yaşama gözlerini kapadığı güne değin hayata ve topluma dair düşündüklerini, yazabildiğince yazdı ve onların kitaplaştığını da gördü. Sanırım kitaplarının sayısı elliye bulmuştur.

*

Birbirimize yeniden kavuştuğumuz son iki yılda ancak bir kez yüz yüze gelebildik. Sevgili kızı Yener Hanım, babasıyla bir pazar günü arabasıyla gelip ben evden alarak, Maltepe’de, (Hayri Bey’in daha önceleri sıkça gittiğini sandığım) bir Antep kebabçısında birlikte öğle yemeği yedik. Yüz yüze olduğumuz gün de buydu. Sağlık durumu pek iyi değildi dostumun. Yener Hanım yanında olmasa yalnız başına dışarıya çıkabileceğini pek sanmıyordum. O gün de masada oradan buradan konuştuk. Bunun dışında bir ya da iki kez de telefonla hal/hatır sorduk. O sevecen, güler yüzlü bilge adam zor durumdaydı ama nedense öte yakaya bunca kısa zamanda gideceğini sanmıyordum...

*

Aşağıda okuyacağınız haberi onunla konuşmayı çok isterdim. Hayri Bey Cumhuriyet’in ekindeki bu ilginç soruşturmaya acaba rastlamış mıydı? Okusaydı kim bilir nasıl gönenirdi diye düşünüyorum.

“Ahlâk İçin Din Şart mı?”

Cumhuriyet gazetesinin yıllarca her hafta cuma günü verdiği *Bilim ve Teknoloji* ekinin (28 Eylül 2007) kapağında duyurduğu bir soruşturmanın başlığı idi bu. (Derleyen: Reyhan Oksay) Konu ilginç olduğu kadar da nazikti. Ama A.B.D.’nin ünlü üniversitelerinden filozof, sosyolog, bilişim ve kültürel evrim uzmanları bu konuda yaptıkları inceleme ve araştırma sonuçlarını kamuyla paylaşmakta sakınca görmemiş.

Virginia Üniversitesinden psikolog Jonathan Haidt “Teknoloji, yaşantımızı kökünden değiştirdi. Böylece din olmadan da ahlaklı olma şansımız doğdu, çünkü artık sosyal kontrol için başka araçlarımız var” diye yazmış. Bunlara örnek olarak sivil yasaları, emniyet güçlerini ve kapalı devre televizyonları göstermiş.

ABD’nin liberal üniversitelerinde, biraz da mahcup bir tonda başlatılan “*Ahlâk İçin Din Şart mı?*” misüllü çalışmalar yine de umut verici sayılmalı. Çünkü ABD’nin birkaç kırmızı çizgisinden biri de dindir. O kadar ki, ülkenin bir çok eyaletinde Darwin’in ‘*Evrin Teorisi*’nin okunması hâlâ kabul görmemektedir.

Şimdilerde nedense pek duymuyorum. Bir zamanlar düzgün, güvenilir bir kişiyi tanımlamak için, “Eline, beline, diline sağlamdır” demek yeterdi. Yıllardır düşünürüm. Acaba kitaplı, kitapsız bütün dinlerde, dilimize persenk yaptığımız ‘*modern ahlâk*’ın temeli neden bu özdeyiş olmasın? Adamın hası olmak bundan başka nedir ki? Şöyle etrafımıza bir bakalım. Kolay mı kişinin eline, beline ve diline sahip olması? Söz aramızda bütün peygamberlerin **i n s a n**’dan beklediği bundan başka ne olabilirdi?

*

Değerli aydınlanmacı ve bilge insan Hayri Balta dostumu birinci ölüm yıldönümünde sevgi, saygı ve özlemlerle anıyorum.

Ankara, 21 Eylül 2016

VE ANILARIMIZLA SONSUZLUĞA ERİŞTİN DEDECİĞİM

SARP ZENCİRCİ

Hayatımdaki tüm siyasi ve sosyal düşüncelerimin temelini atmama vesile olan dedem ve onun kütüphanesi her zaman hayatımda önemli bir yere sahip oldu.

Bir çocuğun bu kadar bilgili bir insanı bu derece yakından tanıması ve onun bilgilerinden yararlanması çok büyük bir şans bana kalırsa. Tabi ki bu bilgileri Gaziantep ağzı ile dinlemek de ayrı bir keyif.

İlk kez yediğim kebabların hep dedem ile olması yemeklere sanki muazzam bir hatıra geçmişi ekliyor. Kitapların ve anılarımızla sonsuzluğa eriştin dedecim, rahat uyu.

12 Mayıs 2016

DEDEM VE ONDAN ÖĞRENDİKLERİM

SELEN OKUDUCU

“İssiz yerlerde kendin için bir evren ol.”
(Denemeler, Montaigne)

Bu söz başlı başına dedemi anlatıyor aslında. Tek başınalığın, çaresizlikten çok çarendir. Kullanmayı bilirsen koskoca bir evren yaratabilirsin. Sabırla, okuyarak, anlayarak ve üreterek kendi muazzam dünyanda aslında hiç de yalnız değilsindir.

*

“Bilgelığın en açık görüntüsü, sürekli bir sevinçtir.”
(Denemeler, Montaigne)

Dedemi hep gözlerinin içi gülerken gördüm. Bir şey anlatmasına gerek yoktu. Gözleriyle birçok şey anlatırdı. Sevginin en masum, saf hali gözlerdedir ya hani, bizleri, torunlarını her gördüğünde bunu hissettirirdi.

*

Dedemin kendi inandığı bir yol vardı. Bu yolda düşüncelerini kaleme aldı ve aktardı samimi, dürüst bir dille.

Bazıları bu samimi dilden rahatsız oldu. Arkasından

eleştiriler, işten atılmalar geldi. En kötüsü de hayatına kastedecek noktada fikirlerinden korkmalarıydı.

Fikirlerin kurşun geçirmez olduğunu bilmiyorlardı henüz. Dedemin yılmadığını daha çok ürettiğini gördüm. İnandıklarının arkasından hep gitti.

Kanıyla yani ruhuyla yazmaya devam etti. Çünkü biliyordu ki kendi fikirleri olan, yaratıcı insanların çağın ötesinde bir okuyucu kitlesi vardır.

Son olarak beni etkileyen bir olay anlatmak istiyorum.

Aralık 2014’de dedemi ziyaret için Ankara’ya gitmiştim. Dedemle bir sohbetimiz sırasında: “Dedeciğim, ben Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Sosyoloji bölümünde okuyorum, 2. üniversite olarak. Türk Dili ve Edebiyatı bölümü de var.” dedim.

Dedemin edebiyat okumaya ilgisinin çok öncelerden beri var olduğunu bilerek. Gözlerinin içi ıslık ıslık oldu.

“Acaba ben de bilgisayardan sınavlara girip evden okuyabilir miyim?” diye sordu dedem. Çünkü bedensel sağlığı sınavlar için okula gitmeye elverişli değildi, fakat beyni için bizden daha genç olduğunu söyleyebilirim. Bunu sorduğunda 82 yaşındaydı. İşte bu noktada okumanın, öğrenmenin kendine bir şeyler katmanın yaşı yok anladım.

Montaigne de bu durumu çok güzel özetlemiş:

“Öğrenmek gerekirse, durumumuza uygun bir şey öğrenelim; yaşlılıkta ne işe yarar diye sordukları zaman biz de: “Hayattan daha iyi, daha rahat ayrılmaya” diye cevap verebilelim.

*

Dedeciğim, seni tüm kalbimle seviyor ve anlıyorum.

Seni tanımak ve yaşamına tanık olmak benim için gurur verici bir durum. Senden örnek aldığım birçok nokta var; geliştirdiğin öğretilerin ve yaşam felsefen bundan sonraki hayatıma bir fener olacak hiç kuşkusuz. Aramızdan ayrılmandan kısa bir süre sonra gördüğüm rüya ve aramızda başlayan diyalog aslında yapmak istediklerinin bir sonucu gibi. Genç halin ve huzur dolu gözlerinle bana şöyle dedin: “Üzülme çünkü ben yaşıyorum.”

Evet dedeciğim sen yaşıyorsun düşüncelerin ve kitaplarınla...

10 Mayıs 2016

HAYATIMDA İYİ Kİ VAR DEDİĞİM, HER ZAMAN SEVGİ, SAYGI VE HAYRANLIKLA ANACAĞIM BİR İNSAN: HAYRİ BALTA

SERAP ŞİMŞEK

Hayri Amca ile tanışıklığım; Hayri Amca'nın dört kızından en küçüğü Yener ile lisede, aynı sınıfta arkadaş olmamızla, zaman içinde arkadaşlığımızın daha ileriye gitmesiyle, dostluğa dönüşmesiyle ve bu nedenle artık birbirimizin evine sık sık gitmemiz, aile fertleri ile tanışmamızla başladı. Yıl 1980...

Zaman içinde bu gidiş-gelişler evde gece yatlarına kadar sürer ve ailedeki birey sayısı +1 olarak devam eder.

Hayri Amca'yı tanımadan öncesinde Yener'den uzun uzun dinlerdim. Babasına olan hayranlığı, saygısı ve sevgisi, kelimelerle ifade edilemeyecek kadar büyüktü. Ve Hayri Amca'yı tanıdığımda bütün bunların ne kadar yerinde olduğunu gördüm. İster istemez benim de ona olan sevgim ve tabii saygım her seferinde giderek katlandı.

Onun hayat mücadelesi ile işine olan saygısı, etrafına yaydığı ışık, sohbet aralarında bile karşısındaki insana ilettiği dipnotlar... Hayata dair çok ama çok şeyler ifade eden sözleri, ilkeleri... Evde o yokken bile otoriteden çok saygınlığı...

Bazen eve öğle yemeğine gelirdi. Elinde evrak çantası, bir iki hal hatırdan sonra müsaade isteyip odasına geçer, dosyalarının, kitaplarının içine gömülürdü.

Her zaman kibar, her zaman mesafeliydi.

Zaman içinde yıllar geçse de gördüm ki, değişen hiçbir şey olmamış. Hayri Amca yıllara meydan okurcasına kendi yolunda aynı çizgide devam etmiş. Yıllara ve yaşlara meydan okurcasına...

Yıl 2015... Vefatından kısa bir süre önce kendisini, Yener'in de aracılığı ile bir pazar günü ziyaret etme şansım oldu. Benim ilkeli Hayri Amcam; öğlen uykusundan kalkıp yanımıza geldi. Yıllar olmuştu görüşmeyeli, sohbetin ardından her zamanki kibarlığı ile bizden müsaade isteyip, bilgisayarının başına geçti ve başladı yazmaya...

Bir ara yazmaya ara verip, yazdığı kitaplardan birkaçını imzalayarak hediye etti...

O gün oradan çok mutlu ayrıldım. Hem uzun bir aradan sonra kendisini görmüş, sohbet imkanı bulmuştum. Hem de o evde yaşadığım anılarımı tazelemiştim. Yıllar geçse de her şey aynı tazeliği ile duruyordu.

Hayri Amca...

Hayatımızın iyi ki varlarından olup, her zaman sevgi, saygı ve hayranlıkla anacağım. Kitaplarını okuyarak onu daha çok anlamaya çalışacağım. Bu seçkin aydınımızı hep sevgiyle, iyilikle anacağım..

Sevgi ve saygılarımla,

26 Nisan 2016

ÇOK İYİ BİR İNSANDI

SERPİL NALKIRAN

Hayri Ağabey deyince hep aklıma gelir; annemle Ankara'ya gittiğimizde Yenimahalle'de teyzemlerde kalırdık. Sabahları Yener'le birlikte sokağın başındaki fırından sıcacık, mis gibi kokan ekmeği alırdık. Eve gelene kadar o sıcak ekmeklere dayanamayıp uç kısımlarını kıştır kıştır yerdik.

Ekmeklerin uç kısmının olmadığını gören Hayri Ağabey, "Fare gibi kemirmiş misiniz ne?" deyip, belki de yolda yürürken bir şey yemememiz için bizi "ekmeği eve yemeden getirin" demek istemişti. Belki de çocuk elinin temizliğinden mi kaygılanmıştı, bilinmez... Belki de ekmeğin biçimsizliği onu rahatsız ediyordu, kim bilir... Ama şu yaşımda bile Gaziantep'te ne zaman sıcak somun ekmeği alsam, bu anımı anımsayarak gülümserim.

Hayri Ağabey çok iyi bir insandı. Çok da düşünceliydi. Bir gün bir akrabasına her ay yardım ettiğini, bu yardımı da ettiği kişi incinmesin diye başkasının vasıtasıyla ulaştırdığını duymuştum. Hiç bir geliri olmayan bu kişinin sadece eşinden kalan maaşı yetmeyeceğini düşünerek yardımda bulunmuş. Bir gün Meliha Teyzem o kişiye yardım etmek istediğini söylediğinde, Hayri Ağabey, "Zaten ben her ay ona yardım ediyorum," dedikten sonra, ninesinden kalan miras da eline geçerse, o kişiye küçük bir ev de alacağını sözüne eklemiş.

Böyle bir iyiliği kimseler yapmaz sanırım, üstelik kendisi de öyle bolluk içinde yaşamıyordu sanıyorum.

Böylesine ince ve insanca düşünen biriydi işte....

Gençtim, eşimle birbirimizi çok sevdim. Büyüklerim bu evliliği onaylamasa, evlilik için henüz çok küçük olduğumu söyleseler de dinlemedim. Herkes karşıydı bana, annem de... Hayri Ağabey, bu evliliğe karşı çıkanların karşısına geçerek, “sevenleri birbirinden ayırmayın” deyip nikâh şahidim bile olmuştu. Bu davranışıyla da onca kişiden düşünce yapısıyla çok farklıydı.

Tezemin fedakârlığını, melek gibi bir yüreği olduğunu da yazmadan geçemeyeceğim. Hiç unutmam, 23 Nisan töreni kıyafetimi hep teyzem dikerdi. Bir de çok güzel kaban dikmişti bana, gözümün önünden hiç gitmez, bir de teyzemin dikiş diktiği sıra takındığı halleri... Çok özveriliydi teyzem, çok severdi beni, ben de onu.....

Ben seviyorum diye patlıcanı una batırıp kızartırdı. Hele ben seviyorum diye yapması daha bir güzeldi. Gaziantep’e geldiğinde belki de aradan 15 yıl geçmiştir, en son o zaman görmüştüm kendisini. O gelişinde bile beni unutmamış, getirdiği hediyesiyle beni o yaşında bile mutlu etmişti.

Her ikisi de nur içinde yatsın... Hayatta iken ışıklarını hep saçtılar çevreye...

21 Mayıs 2016

OKUMA AZMİNE VE HAYAT MÜCADELESİNE HAYRAN OLDUM

SEMRA ŞİMŞEK

Avukat Hayri Balta'nın kitaplarını, özellikle “*Bir Aydın Adayı*”nı okurken onun çocukluk ve gençlik yıllarında yaşadığı yerlere ve olaylara bir yolculuk yaptım. Bütün anlattığı gözlerimde canlandı. Kendimi olayların içinde sandım. Çoğu zaman gözlerim doldu, ağladım. Okuma azmine ve hayat mücadelesine hayran oldum.

Nur içinde yatsın.

5 Mayıs 2016

HAYRİ BABA

SİNAN DEMİRKALE

Hayri Baba ile 1971 yılında Genel-İş Sendikası'nda tanıştım. Hayri Baba'nın alışık olduğumuz insanlardan çok farklı olduğunu ilk karşılaşmamızda anlamıştım. Hatta arkadaşlardan bir kısmı, "Ne biçim bir insan anlayamadık, bir gün dinci gibi, bir gün dinsiz gibi" demişti. Zamanla çok değerli düşüncelere sahip olduğunu anladık.

Bizden farklı düşünüyordu. Düşündüğünü eğmeden, bükmeden korkusuzca söylüyordu. Bu da bize tabii güven veriyordu.

Dobra bir insan oluşu bizlerle yakınlık kurmasını kolaylaştırdı ve de hepimizi etkiledi. Çünkü iyi bir felsefesi vardı. Bizler de sosyalist felsefeye sahiptik.

Hiç birimiz, kötü bir şeye katılmamıştık, eylemlerimiz hep kültürel ve felsefi boyutta idi. Bu Hayri Baba'nın dikkatini çekti ve bizde iyi haller görünce, bizlere daha yakın davrandı.

Bizlerle sosyo-ekonomik konuları konuşuyor ve konuşturuyordu.

Özellikle ben çok kitap okumuştum. Marksist felsefeye yakınlık duyuyordum.

O dönemde Bahçelievler'de 5 kişi bir evde kalıyorduk. Hepsi de sol eğilimli ve iyi okuyan kimselerdi. Hatta Hayri Baba bir gün Meliha Ablaya küsmüştü. Bana dedi ki, "Bu gün senin misafirin olacağım." Ben de "Tabii Hayri Baba, elbette" dedim. Geldi ve bir gece bende kaldı ve arkadaşlarımla tanıştı. Zaten bende Atatürkçü bir aileden geliyordum. Ağabeylerim Atatürkçü idi. Büyük ağabeyim de o günlerde Ankara'da hava subayı idi.

Hayri Baba'da ayrı bir düşünce sistemi olduğunu, yaşça bizden daha büyük ağabeylerimizden önce fark ettim. Hayri Baba da, Mevlevi tarikatı ile ilgili bir damar vardı ve kendine çok şey katmıştı. Bizlerde olmayan bir şey vardı. Bizler İslam'ı klasik manada anlamış birçok şeyine karşı çıkmıştık. Hayri Baba, İslam'ı ilmi olarak okumuş sindirmişti. Çok güzel anlatımları vardı. Anlaması ve yorumu çok farklı idi. Bizlerde eksik olanı Hayri Baba tamamladı. İslam'ı da o zamana kadar tam okumamış ve anlamamıştım. İslam güzel ahlaktır, bilimsel bazı şeyleri başka yerde arayacaksın, bilimsel araştırmalarda arayacaksın derdi. İnce detaylara kadar ondan öğrendim. "İslam'da olgun insan vardır!" derler ya "İnsanı kâmil", işte o insan Hayri Baba idi.

Çok güzel şeyler öğrendik ondan. Hayri Baba'yı tanıyınca dek, ne babamdan ne de ağabeylerimden beni olgunlaştıracak böyle sözler duymamıştım. Bunlar hayatım boyunca rehberim oldu, beni olgunlaştırdı. Çok şey borçluyum Hayri Baba'ya. Öyle bir insanla tanıştığım için kendimi çok şanslı sayıyorum. Benim yolumu aydınlattı. Işık tuttu. Hiçbir çıkara boyun eğmeyen, asla yalana başvurmayan, kimsenin önünde eğilmeyen, daima dik duran felsefeyi o öğretti bize.

Hayri Baba'nın öğretilerinden şahsen ben çok faydalandım, çok şeyler öğrendim. Hayatım boyunca bir belaya düşmeden bu günlere geldim ve benim de düşüncelerime binlerce insan hayran kalırdı. Bundan ben de gurur duyardım.

Hayri Baba'nın öğretilerini hangi dine, hangi felsefeye, hangi düşünceye uygularsan uygula yaklaşıyor ve gidip baş köşeye oturuyor. Ön şartı dürüst olmak, samimi olmak, bilim irfan sahibi olmak.

Bilmeden öğrenmeden asla konuşmayacaksın, nerede neyi konuşacağını bileceksin, az konuşacaksın. Hatta bilmiyorsan asla bir lafetmeyeceksin. Sorulmadan hiç bir soruya cevap vermeyeceksin.

Hayri Baba'nın bana öğütleri çoktu. Beni ve eşimi çok severdi. Bizlere çok zaman ayırırdı. Eşi Meliha Abla benimle kardeş olmuştu. (Oluşu uzun olur bunu anlatmayayım.) Çok güzel dikiş diker, çok güzel yemek yapardı. Benim eşim de dikiş ve nakış ustası idi. O yüzden iyi anlaşır ve bazı günler buluşurlardı. Dolayısıyla Hayri Baba ile biz de, çeşitli konularda görüş alışverişi yapardık. Sohbet ederdik ve çok şeyler öğrenirdim.

Hayri Baba'yı benim ve eşimin ailesinde tanımayan yoktur. Onlardan dolayısıyla çok şeyler öğrendiler.

Hayri Baba bana çok güvenirdi. O yüzden Antep’de gördüğü kötülükleri ve mahkeme tutanaklarını bana verdi; “Ben yayınlamayamam sen yayınla” diye. Sonra kendisi fırsat bulurken hepsini kitap haline getirdi ve yayınladı. Bana da bu kitaplardan bir çoğunu verdi; hatta bir iki kitap daha verecekti olmadı...

Genel-İş Sendikası bize bir okul gibi idi. Hayri Baba çok okuyan zeki bir insandı ve bizlere etkisi çok oldu. Çok şeyler öğrendik, aydınlandık.

Ben sonra Sivas Zara’ya gittim, eczane açtım. Fakat Hayri Baba ile bağlantımı hiç kesmedim. Zamanla zaman kendilerini telefonla aradığım gibi, bir vesileyle Ankara’ya gittiğimde onu kesinlikle ziyaret ediyordum.

Ölümünden birkaç ay önce hasta olmama rağmen ziyaretine gittim. Artık geçmişte kalan günlerimizi anarak özlem giderdik. Ne de iyi etmişim... Doğrusu bu aziz insanı, değerli dostumu son bir kez daha görebildiğim için kendimi çok mutlu hissettim.

Şimdi de kızları ile telefonda görüşüyorum.

Işıklar içinde yatsın, toprağı bol olsun.

1 Mayıs 2016

ÇOK ÖZEL BİR İNSANDI HAYRİ AĞABEY

UFUK KALELİOĞLU

Hayri Ağabeyi ilk tanıdığımda, çok okuyan ve çok özel biri olmasıyla dikkatimi çekmişti. Herkesten çok farklı bir kişiliği vardı.

Çocuklarıyla ilişkisi çok hoşuma giderdi. Bir arkadaş gibydiler her zaman. Hoşgörüsü gelişmiş çok dürüst bir insandı.

Düşündüğü gibi yaşadı. İnanıyorum gittiği yerde çok rahattır.

3 Mayıs 2016

HAYRİ BEY GERÇEK BİR KARAGÜN DOSTU İDİ

YURDAGÜL NİL TECEREN

Çalışma hayatımda, zor günler geçirdiğim bir dönemde bana destek olmuştu. Ben, Tarım Bakanlığı'nın atölyelerinde, mesleğim gereği uzun yıllar çalıştım. Atölyemizde bakanlık arabalarının benzin ihtiyacını karşıladığımız büyük bir benzin deposu ve pompalar vardı. Benzin deposu toprağa gömülü olurdu ve tankerle getirilen benzin depoya doldurulurdu.

Ben o yıllarda müdür muavini olarak görev yapıyordum. İdare olarak depoyu temizletme işini bir firmaya ihale ile verdik. Tabii ben de görev gereği komisyon başkanıydım. Temizlikten sonra depo yerine tekrar gömüldü ve bir gün müdürümüz bana gelerek; 20 ton benzin siparişi verdiğini, kendisinin bakanlığa toplantıya gideceğini, benzin gelince depoya doldurtmamı söyleyerek gitti. Deponun henüz muayenesi yapılmamıştı. O gittikten sonra benzin geldi, bende depoya boşaltın dedim... Birkaç gün sonra depoya benzin almamız gerekti, fakat işçiler depodan benzin gelmediğini, boş olduğunu söylediler.

Firmalarla konuşuldu, bakanlığa bildirildi, bir hayli araştırmalar yapıldı. Sonunda bilirkişi raporuyla deponun toprak altındaki alt kısmındaki benzin boşaltma tapasının temizlik sırasında düştüğü ve gelen benzinin toprağa döküldüğü anlaşıldı.

Bakanlık soruşturma açtı, emri veren müdür olduğu halde ifadesinde; o anda dairede olmadığını, emri benim verdiğimi söyleyerek işin içinden sıyrıldı.

Bakanlık tarafından hakkımda dava açıldı. Hayri Bey, bir süre sonra bunu öğrenmiş. Bir gece kapı çalındı ve bize geldi. Olayı anlattırdı, hemen ardından, “Ben senin yanındayım ücret almadan avukatlığını yaparım” dedi. Benim aklıma avukat tutmak bile gelmemişti. “Ücret almayacağım” dedi, “nasıl olsa sen haklısın, kazanırız. Ben karşı taraftan alırım.”

Bana sahip çıkan, destek olan birisinin olmasının mutluluğunu bilemezsin... Çok üzgündüm ve henüz çok gençtim, ne yapacağımı bilmiyordum. Hislerimi anlatmak çok zor. Sonunda haklılığım anlaşıldı, bilirkişiler toprağa gömülü bir deponun altında kalan bir kapağın, kesin kabul olsa da anlaşılamayacağını bildirdiler ve dava kaldırıldı.

Hayri Bey’in desteğini hiç unutmam. Ayrıca, onun Dr. Emin Kılıç Kale’nin derslerinde tefi ile bütünleşmesini ve çok güzel usul vurmasını da her zaman hatırlarım.

Bir keresinde de Yener; sen, kardeşlerin ve annenle birlikte babanı Gaziantep sokaklarında görmüştüm. Sanırım o sıra ben lisedeydim. Sizin gülerek, mutlu bir şekilde el ele tutuşmuş gidişinizi hep hatırlarım. O mutlu aile tablosu gözümün önünden gitmez.

Hayri Bey dürüst, söylediği ile yaptığı birbiriyle çelişmeyen bir insandı.

Işıklar içinde yatsın.

12 Mayıs 2016

SAYIN HAYRİ BALTA'NIN ARDINDAN

ZUHAL TECİRLİOĞLU

Saygıya layık olmayana formalite gereği de olsa “sayın” demem. Saygıyı layıkıyla hak eden bir insandı Hayri Balta...

Kendisini yakından tanımadım. Kitaplarını okuyunca bir derya olduğunu gördüm. Sağlığında tanıyamadığım için çok üzgünüm.

Bilimsel düşünen iyi bir gözlemci, halkını yakından tanıyan bir insan... Herkesin okuyacağı pek çok kitabı var.

Üzüldüğüm nokta; böyle insanlara Türkiye’de değer verilmez. Demagoji yapanlara daha çok güvenilir. Keşke daha önceden tanısaydım, öğreneceğim çok şey varmış. Yine de çok iyi yapmış, bildiklerini beraber götürmemiş, yazıya dökmüş. Kitaplarını okuyana bilgi serveti bırakmış.

Ne mutlu, öldükten sonra da yaşayan böyle insanlara!

23 Mayıs 2016

GÜLE GÜLE BABA...

YENER BALTA

Sana yakışmayan bir gidiş oldu baba!

Özür diliyorum, gidişin süresince de sayısız özür diledim senden... Gitmek zaten sana yakışmadı da... Ne gelirdi elden ölümün karşısında...

“Toplumun ahlakı, gelenek ve göreneği kanundur!” derken çok da haklıydın baba. Alışıl gelmiş gidişlerden olmasını ne sen isterdin ne de ben... Toplumun önüne, senin gidiş töreninde yapılanın önüne geçemedim. İşin içinden çıkılamadığı anda “din” adı altında çözüm bulmuşlar... Oysa ki seni daha sade, daha sessiz, daha kimsesiz, dinsiz ve törensiz uğurlamak isterdim.

Hiçbir saygınlığı olmadan ön safta duran erkeklerin ardına itilerek, o gün kaç kişi toprağa verilecekse sıra verdi dizilerek, dillenen onca şeyin anlamsızlığında seni “öte dünya” olarak niteledikleri sonsuzluğa uğurlarken, hocanın ruhsuz ifadesi, okuduğu duanın anlamsızlığı, inançlı bilinen inançsızlığı karşısında ifadesiz kaldım.

“Mekânı cennet olsun” diyenlerin seni anlamadığı, seni tanımadığı üzüntüsü içerisinde, onların anladığı dilde “amin” dedim, elbette ayırımında olmadan...

Bize vasiyetin olan dört şeyden ilkini tüm ağırlığımızla yaptık. Seni uğurlarken göz yaşımızı içimize akıttık.

İkincisini başaramadık baba... Seni babası, atası, hatta tanrısı diye bilen kardeşlerini, senin için bu tür değersiz söylemlerin anlamsızlığı, senin için son isteğin olarak sarf edilmişken, üzülen diyorum yerine getiremedik baba... Son yolculuğunda senin ardında olmalarını istememişken, bu son isteğini yerine getiremedik diye aslında üzülüyorum da baba. Kızma, bana ne olur...

Senin kardeşlerine karşı olgunluğun ve sessizliğin karşısında sana karşı nefret duyguları içerisinde, senin gidişin onların pişmanlığı ile onları sana getirdi baba!

Kardeşlerinin sana yaptıkları haksızlığı ve seni incitmelerinin ne kadar yanlış olduğunun farkında olsalar da kendilerinde sen yaşarken yüzleşecek gücü bulamadıklarındandır... Gidişin onların son pişmanlıkları olduğu her hallerinden belliydi baba...

Çünkü sana arkalarını döndüklerinde bile, senin onlar için sadece sevgi hissedeceğinden onlar emindi baba. “Et tırnaktan ayrılır mı?” diye bizim için

söylediğin, aslında sizin için de geçerliydi baba...

Maddiyatın, maneviyatın önüne geçmesinin acı bir örneğiydiler onlar!.. Sanırım çok pişman olup çok da yazıklandılar!

Senin gidişin kardeşlerine en büyük cezadır!

Üçüncü vasiyetin olan; “Birbirinizden ayrılmayın, bizi örnek almayın” demeni yerine getirirken, kimimizin olabilecek eksikliğini bir kardeşimizin hoşgörüsü ve senin sevginle kapatarak yola devam edebiliriz babacığım, bundan kuşkun olmasın.

Gözün arkada kalmasın baba...

Dördüncü vasiyetine gelince baba... En zoru da bu olmalı... Zaman alacak olan, uzun bir sürece dayanan, neredeyse sen olunması gereken bir durum söz konusu baba... Seninle birlikte elli kitabının basımı ile ortak bir coşkuyu paylaşmışken, geriye bize bıraktığın üç yüze yakın dosyanı baskıya hazırlamak olacak baba... Bunun için kendimi gururlu, sorumlu ve zorunlu hissediyorum. Bıraktığın eserlerinle, bugün ve yarınlarda bilmeyenlere umut, aydınlanmak isteyenlere ışık olacağını, ileride eserlerin için “kapınızı çalacaklar”ın inancındaydın baba... Bu inancında seninleyim. Kütüphane zenginliğindeki kitaplarını, senin adını taşıyan yeni kitaplarla, yeni bir yerde “*Eren Bilge Balta Kitaplığı*” olarak yaşatacağız, buna ben kendi adıma söz veriyorum baba, ismime yakışan da bu olacak, hani bana seslendiğin gibi: “Babasının kızı!”

“Doğum nasıl doğalsa, yaşam da ölüm de o kadar doğaldır” demiştin bir gün. Yaşamın sonu olan ölümün elbet bir gün olacağını söylemen, senin gidişinde benim tek avuntum oldu.

Ölüm sana yakışmadı! Sen tüm ölümsüzlüğünle yaşayacaksın baba...

Gidişinin ardından senin için söylenenleri duymak, senin için yazılanları okumak hüznle karışık gururun eksik mutluluğundayım baba... Ne ilkti bu söylenenler, ne de son olacaktı... Bu duyduklarım gururum ve alacağım yolda güç kaynağım olacak...

Büyük bir yaşam mücadelesi ile kendi çizdiğin yoldan bir gün olsun şaşmadan, ilkelerinle, düşüncelerinle, bilgeliğinle, insanlığın ve davranışlarıyla fazlasıyla hakettiğin isminle “Eren Bilge” olarak yaşayacaksın...

Yaşadığın onca zorluğa, yokluğa karşın her zaman güçlü, sağlam ve dimdik duruşun, benim gurur kaynağım oldu baba...

Sımsıkı tuttuğum ellerin, bir gün gelip kayarak gittiğinde yapayalnız ve çaresiz hissettim kendimi baba... “Canımın diğer parçası da kopup ayrıldı benden,” dedim senin için... Bu yaşımda bile senin sıcaklığında, sevginde, güveninde, cesaretinde olmak beni senin hâlâ biricik küçük kızınmış gibi hissettirdi bana...

Seni çok seven ve her fırsatta bunu sana söylemekten büyük mutluluk duyan ben, bir kez daha ama son olmayacak kertede seni her hissettiğimde dillendirmekten bıkmadan fısıldayacağım:

“Seni seviyorum baba!”

Her zaman giden bendim ve ben el sallayıp hoşça kal derken sana, bu sefer giden sen olurken istemeyerek, hem de hiç istemeyerek,

“Güle güle baba!..”

15 Ekim 2015

BABAMA...

YENER BALTA

Babam için sonu gelmeyecek uzunlukta yazabilirim. Babamı en iyi anlatacaklardan biriyim. Babam boşuna koymadı bana bu ismi. Hem hak ettiğimi, hem de hakkını verebileceğimi düşünüyorum.

“B A B A S I N I N K I Z I”

Umuyorum!

Yazıya başladığımda sadece yazıyordum ama babamın beni desteklemesi, her yazımda ilk ve öz okuyucum olması ve hele de yazmaktan vaz geçmememi sıklıkla yinelemesi beni güçlendirmişti. Ve okuduğu ilk yazımla, devam eden yazılarım babamdaki mutluluğu yakalamış ve neredeyse onun için yazan biri olmuşum. Yazdığım her yazıyı onunla paylaşıyordum. Heyecanla, gerçekten heyecanla okuyacağı zamanı beklerdim. Ve cevabı gelirdi... Ve öyle güzel satırlarla yanıtlardı ki, defalarca okur ve mutlu olurum. Her bir notunu özenle saklarım, çünkü babamın her satırı değerlidir benim için...

Evet babam için yazıyordum.

Tek okuyanı, tek destekleyenim ve de hep olumlu eleştirmenimdi.

Yazıyor olabilmemi de yine babama borçluyum. Teşekkür ediyorum.

*

O kitap diğer kitaplarının bir sembolüydü.

Hastane odasındayız. Babam sonradan, son olduğunu öğreneceğimiz yoğun bakım odasına geçecekti. Babama ait eşyaları, o yanımdayken boşaltalım istedik. En son okumak için isteyip de getirdiğim kitabını “*Dinli Dinsiz Tartışıyor*” u soluğu yetmediği için oksijen maskesi takılı olduğundan göz ve parmak işaretleri ile benim almamı istemişti. O kitabı elime aldığımda, aslında bütün kitaplarını bana emanet etmişti.

*

Babam bize en büyük mirasını bırakarak gitti.

Benim yazmam, onun kitaplarının her aşamasında yanında olmam onu sonrası için rahatlatmıştı. Biliyordu ki ‘babasının kızı’ kendisinin bıraktığı yerden devam ederdi...

Azim babamın diğer adıydı...

Yoktan var olmaya inanmayan babam, aslında bu kaniya ‘kendi kendisini var ederek’ varmıştı. Anılar bölümünün ilki olan “*Bir Aydın Adayı*” kitabında, nerelerden nereye geldiğini, nelerle mücadele ettiğini, hayatta belki de kimselerin başaramadığı zorlukları yenerek kendini “**var**” ettiğini anlatmıştı.

İlkokul mezunu bile değilken, anasız, aşız, anlayışsız, işsiz bir yaşamdan, dört kız çocuğu ile hayatın zorluklarını annemle birlikte göğüsleyip, yokluk içerisinde hedefinden bir gün olsun yılmadan, büyük mücadeleler vererek, nice zorluklarla okumuş, yazmış, öncü olmuş, yetmemiş aydın ve bilge olmuş benim babam. Ve ben bu savaşımın içerisinde küçücük

bir çocukken öyle güzel korunmuşum ki... Bir gün olsun bu zorlu yaşamı bize fazla yansıtmadan üstesinden gelmiş olağanüstü iki insan, babam ve annem... Annem; öyle fedakâr bir insan... Bu savaşımın ortalıkta görünmeyen gizli bir kahramanı...

Azım hayatının bir süreciydi. Çağının gereklerini anlamakta gecikmedi babam. 75 yaşında, daktilodan bilgisayara geçmekle yetinmeyip, kurduğu kendi internet sitesini de yönetiyordu.

Evinin duvarları kitaplandı.

Okumak onun için hiç de zor değildi. Yemek gibi, içmek gibi günlük hayatta yaptığı sıradan bir şeydi. Yazmak da...

Her konu ayrı bölüme idi ama aynı konuda yazanların kitabı bir aradaydı. Aradığı kitabı onca kitabın arasından rahatlıkla bulurdu. Önceleri dışarı çıkıp kendisi satın alırdı kitabını. Yaşı ilerleyip dışarıya sıklıkla çıkamayan babam benden almamı isterdi. Bazen doktora, hastaneye gitme zorunda olduğunda, dönüşte mutlaka bir kitapçıya uğramak isterdi... Bir de Ankara'da her yıl açılan kitap fuarına. Kitaplar arasında kaybolduğu bir anını bir seferinde fotoğraflamıştım.

Düzen onun için vazgeçilmezi değil, normaliydi...

Yatarken ve evden çıkarken çıkarttığı terliği hep bir çift olarak yan yana dururdu. Çalışma masası, kullandığı her şey, yaşadığı her yer bir düzen içindeydi.

Sayısız kullandığı ilaçların bir listesi vardı. Bir de masasının üzerinde rafta duran kutuya ilaçlarını öyle düzenli yerleştirirdi ki hayran kaldığım ayrıntılardan. O ilaç kutusunun fotoğrafını çekmişim bir anı olarak.

Ölçülüydü her konuda...

Siz hiç fazla gelecek diye bir lokma ekmeği yemeyip, kalan ekmeklerin yanına koyanı gördünüz mü? O bir lokma ekmeğin ölçüsünü kaçıracağı için ağızına atmaz, zayi olmasın diye çöpe de atmazdı. Tabağına aldığı

yemeğin bir ölçüsü vardı. Fazlası zarardı. Ana ve ara öğün kavramı hayatı boyunca oldu. Tadına bak diye uzatılan bir lokmayı ağzına atmaz, “yemek zamanı yerim, kalsın” derdi. Tabağına aldığı küçük öğün yemeğini bir saatte yer, fazlasıyla çiğnerdi.

Programlıydı benim babam...

Biz küçükken gelen misafirler geç saatlere kadar kaldığında, “Kusura bakmayın benim yat saatim,” diyerek durumunu bildirir ve kakıp yatak odasına giderdi. Bu babam için normaldi. Uyku zamanına kalan misafir de isterse bizde yatar. Yaşı ilerleyip (işleri biten!) misafirler gelmez olduğunda, kendi ziyaretçilerine de belirlediği zaman içerisinde belirlediği sürede görüşeceğini söyler, eğer konuşma uzarsa sürenin bittiğini hatırlatır, geleni yolcu ederdi. Verdiği saate gideceği yerde olur, aksatmaz, aksatana da uyarırdı.

Yemek, çalışma, uyku, dinlenme, okuma, yazma hep saatliydi. Belki de evinin her bölümünde saat olması bundandı.

İnsan sarrafiydi, bir görmesi yeterdi...

Bir kez görmesiyle, bir kaç cümle söylemesiyle, oturup kalkmasıyla kişinin nasıl biri olduğunu hemen anlar, ona göre davranırdı. “Ey ağam, anlaşıldı!..” diyerek konuyu keser gerekeni yapardı. Lafı uzatanı, gereksiz konuşanı, boşboğazı pek dikkate almazdı.

İnsan davranışlarını çözmüştü.

Hayatı boyunca iyiler ve kötülerle (ki kötüler sanki daha çoktu) bir arada olmuş, düşüncesinden, davranışından, konuşmalarından, değerlerinden ve değer vermediği maddiyat yüzünden bile çevresinden darbeler almış olsa da birinin bile üzerinde durmamış, gerekeni yapmıştı. İnsana, insandır deyip, “beşer de, şaşar da” sözünü uygulamıştı... Kin beslememişti, en kötülerine bile...

Sevenlerin yanındaydı...

Sevenlerin yanındaydı. Toplum (ana-baba, yakın çevre) onaylamasa da o onaylayandı. “Sevenleri ayıramazsın” diyerek, bırak kendi anlasın, mantığı ile sevenleri birleştirendi, yanlış doğru... Sevgi görmemiş yaşamında sevginin nasıl bir güç olduğunu iyi bilirdi. Sevginin kendisine güç kattığını, bizi sevgiyle büyüttüğünü çok iyi bilen ben, bu yaşıma kadar bir gün olsun babam tarafından incitilmedim. Onun sevgisini bu yaşıma kadar hep hissetmenin verdiği duygu zenginliğini anlatamam...

Para onun için amaç değil, bir araçtı sadece...

Öğrenciler, okuyan araştıran varsa eğer mutlaka yanında olur, yönlendirir, “cebinde dursun, lazım olur” der para verirdi. Geliri olmayana yardım eder, bundan kimselerin haberi olmazdı. Her ay maaş gibi yardım ettiği yakınları da vardı. Bayramda yanına gelen çocukların bayram harçlığını eksik etmezdi. Bayramların eski tadını yaşatmak isterdi sanki böylelikle. Öğrencilik yıllarımda, “paran var mı?” diye sorar, eğer yoksa, “bu yeter mi?” diye parayı gösterir uzatırdı. Bazen ben para istediğimde, “cüzdanımdan gerektiği kadar al kızım!” derdi.

‘Olmayanın yanındaydı babam!

Yenimahalle’de kömürle, odunla ısındığımız evimizde, maddi gücü zayıf bir komşumuz için kilitli olmayan kömürlüğün kilidi onlar da alabilsin, ısınabilsinler diye açık bırakılırdı... (Annem bazen itiraz etse de bu duruma, babam; “Altan yakıldığı sürece bizim ev daha sıcak olur hanım” diyerek, annemi rahatlatmaya çalışırdı. Doğru dürüst bir geliri olmayan kocasının bu yaptığını sorumsuzluk olarak görür ve kınardı. Aslında annem esirgediğinden değil, çünkü o da babamız kadar yufka yürekliydi. Yokluğun, yoksulluğun gözü kör olsun işte...)

Hayatı boyunca var olduğu için değil, kendinde olanı hep ihtiyacı olan başkaları ile paylaşmıştı...

Sözünün eriydi...

Söz verdiği şey ne ise unutmaz yerine getirmeye çalışırdı.. Söz aldığı şey neyse bekler, olmazsa sorar, nedenine göre yapılacaksa anlar, yapılmayacaksa ağzına bir daha almazdı. Sözünde duranın da onun yanında yeri ayrıydı.

Az konuşur, öz konuşurdu.

İyi bir dinleyiciydi babam. Laf olsun diye konuştuğunu hiç hatırlamam. Bazen bir söyler, pir söylerdi. Gereksiz bir laf çıkmazdı ağzından... Konuşması sakın, anlaşılırdı. Bazı zamanlar kendi dünyasından olan arkadaşları ile konuşurken keyiflenirdi.

Öz temizliği önemliydi onun için...

Babamı bu yaşıma kadar sakallı, bıyıklı görmemişimdir. Günlük tıraşını, el yüz yıkar gibi mutlaka yapardı. Ne zamanki hastane odasında yapamaz oldu, onu da benden tatlı diliyle rica etti. O anımız da fotoğraflanmıştır. İç temizliği kadar dış temizliğine de önem verirdi benim babam...

İşte, gerçek insan olan, hayatı gerçekten yaşayan (parada, malda, mülkte gözü olmadan, maddi sıkıntılar içinde geçse de zaman), yaşamın hakkını vererek, kendinden eserler bırakan benim babam, eserleri ve Hayri Balta olarak, Eren Bilge Balta unvanı ile yaşamaya devam edecek...

İnsan olmanın hakkını veren babam!

20 Mayıs 2016

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

IRKÇILĞA, SÖMÜRÜYE, ŞERİATA HAYIR!..

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA
e-mail adresi: hayri@tabularatalanayalanabalta.com
site adresi: www.tabularatalanayalanabalta.com

Evimiz...

**ANILAR 1
BİR AYDIN ADAYI**

"Sanık Hayri Balta'nın Atatürk'üne bağlı aydın bir kimse olduğu, kamu tanıkları Bekir Kaynak, Necdet Sevinç ve Cevat Güralp'ın olayın muhbirleri ve başlıca tertipçileri bulunmaları hesabıyla şahadelerinin gayanı kabul ve samimi olmadığı ve esasen şahadelerinin de bahse konu ilimin suç unsurları bakımından takdire müsaat bir ciheti de olmadığı..." (T.C. Gaziantep Sorgu Hakimliği: Esas: 962/25, Karar : 962/104, C.M.U. 127/16).

BİR FİLOZOFUN ÇOCUKLUK VE GENÇLİK YILLARI

FEVZİ GÜNENÇ

Pek çok yazarın çocukluk yıllarıyla ilgili anıları edebiyatımızda yer almıştır. Bunların kimilerini büyük bir keyifle okuyanlarımız olmuştur. Ben de okudum çoğunu. Ama çocukluk yıllarından çok Gençlik Yılları ilgimi çekmiştir benim.

Bunlardan biri öykümüzün babalarından sayılabilecek olan Orhan Kemal'in bir yudumda okunan "Gençlik Yılları" dır. Bir de "Yalancı" var. Çoğunuzun dikkatini çekmemiştir ama benim çok büyük keyifler duyarak okuduğum bu romanın yazarı ise edebiyatımızda hak ettiği yere oturtulmamış olan Bedii Faik'tir.

Bugün size sözünü etmek istediğim çocukluk ve gençlik yılları anılarının yazarı, benim çok sevip saydığım, ustalık sanına sonsuz layık bir yazar olan ve

yine ne yazık ki sağlığında edebiyatımıza hak ettiği yeri oturtulmayan Avukat-Filozof-Yazar Hayri Balta'dır.

Balta ustamızın sözünü edeceğim kitabının adı "Bir Aydın Adayı" adını taşıyor. Gaziantep'imizin en yoksul mahallelerinden biri olan ve ekmeğini taştan değil, aslanın ağzından değil, köpek necasetinden çıkartanların öyküsü bu.

Tabakhaneli emekçilerimizin kara yazılarını, kendi yaşamı üzerinden yürüyerek anlatıyor ibretle okunacak bu eserinde ustamız.

Kumarcıların, şarapçıların, esrarcıların arasından sıyrılıp bireysel çabasıyla aydınlığa ulaşmayı başarabilen katıksız bir yurtsever ve halk sever bir "aydın" olmayı başarabilen Hayri Balta, kendi yaşam öyküsünü anlatıyor bu kitabında.

Hayri Balta'yı aydın yapan herkesin sandığı gibi sadece el aldığı filozof doktor Emin Kılıç Kale değildir. Onun teyzesinin oğlu MİT ajanı Necdet Sevinç ile iki hoparlörlü imam diye anılan başka bir MİT ajanı olan biridir.

Daha komünizmin ne olduğunu bile bilmeyen bir aydın adayını o zamanlar moda olan bu "izm"le suçlayarak mahkeme mahkeme sürdürenler sonunda adaletten öyle bir tokat yerler ki, okumaya değer.

Yargıç, genç Balta'yı beraat ettirmekle kalmaz, müfterileri maddi tazminata da mahkûm eder. Ama daha da güzeli, Balta için şu onuru bağışlar: "Sanık Hayri Balta'nın Atatürk ilkelerine bağlı, aydın bir kimse olduğu"na karar verir.

Genç Balta'nın, girdiği her işten kovulması için kıcını yırtan, bu iki Donkişot, birkaç da avenesiyle birlikte sırf üç beş kuruş maddi menfaat ve biraz da

boktan bir şöhret için şerefli sayılmayacak bir işin peşinde koşmasıydı, anlı şanlı Bir Hayri Balta bir filozof yazar olarak “düşün” tarihine geçemezdi.

Bu güzel insan, bir yandan dört çocuklu ailesini yaşatma savaşı verirken bir yandan da bu yavruların ekmeğine kan doğramaya kendini adayan o MİT ajanlarıyla savaşmak zorunda kalmasaydı, boklu deri çukurlarından, rutubetli kilim tezgâhları çukurundan, çıkıp düşünürlüğe, 49’undan sonra avukatlığa cehaletle savaşıyor yazarlığa nasıl geçerdi acaba?

Bağışlayın, ben Işıklar içinde uyuyası Balta’nın çocukluk ve gençlik yıllarını içeren kitabından söz edecektim ama hızımı alamadım, haksızlığa olan isyanımı dile getirmekten kendimi alamadım.

Sayın Balta’nın kitabında altını çizdiğim o kadar paylaşılacak o kadar çok anekdot var ki, bunların tümünü sizlerle paylaşsam, sadece benim köşemi değil, bu gazetenin bütün sayfalarını aşar. O nedenle burada ben ancak özetleyerek bunlardan sadece bir kaçına değinebileceğim:

Balta ustamız daha çocuk yaşlarındayken adaletsizliğe, eşitsizliğe karşı tepki göstermeye başlamıştır. Bir gün ninesine sorar:

“Nine, evimize köylerden mahra mahra taşınan bu sebzeleri, meyveleri köylüler yetiştiriyor. Neden yarısını getirip bize veriyorlar? Onların emeğini çalmaya ne hakkımız var?”

Bu soruya aldığı cevap ise. “Oğlum sen daha küçüksün, bu işlere aklın ermez. Mülk (toprak) bizim, emek onların. Bu ortaklık yıllardan beri böyle gelmiş böyle gider.”

Balta çocuk yine de tatmin edici bulmaz bu haksız

bölüşümü. Hani politikacılar, toprak ekenin, su kullananın” diyordu? Ne oluyor peki şimdi bu iş böyle? (.....) Bundan sonradır ki, ömrü boyunca artık “Böyle gelmiş böyle gitmemeli”nin de savaşını verecektir Balta usta.

Kitaptaki bir başka anekdot da Tabakhane çalışanlarının sömürüsüyle ilgili: “Bizim ürettiklerimizi satan araçlar etli canlı idi. Bizim pişirdiğimiz at, inek, öküz, koyun derilerini satan falçatacının oğlu yanaklarından kan damlayacak kadar gürbüzdü. Biz üreticilerin çocukları ise verem hastası gibi sarı yüzlü, avurtlarımız çökmüş olarak dolaşırdık. Bu çelişkiye bir türlü aklım ermezdi.

Şu anlatı da açlık ve hırsızlıkla ilgili: İnsanlara öğüt veren peygamberlerin: “Dürüst olun, hırsızlık yapmayın, kimsenin malına göz dikmeyin” demesiyle insanların açlık nedeniyle yapacağı hırsızlıklar önlenemiyor. Bu konuda en isabetli çözümü Marks bulmuştur: “Önce toplumun ekonomik durumunu düzeltmek gerek ki, insanlar iyi olabilsin. Açlık çeken insan her kötülüğü yapmaya adaydır.”

Yoksulluk yıllarındaki en mutlu olayı da şu olsa gerek: (...) Yatağa girerken (zifaf gecesini) hanım bana yeni bir pijama verdi. Bu yaşa gelinceye kadar, pantolonumuzu çıkartır, donumuzla yatağa girerdik. Eşimin bana verdiği pijama bana hanımımından tatlı geldi.”

Işık olsun yolumuza anıların, Sevgili Balta usta.

29 Ağustos 2016

HAYRİ BALTA'NIN YAYINLANMIŞ KİTAPLARI

(ABCSEL OLARAK SIRALANMIŞTIR.)

1. Anılar 1: Bir Aydın Adayı
2. Anılar 2: Muhbir ve Tertipçilerim
3. Anılar 3: Röportaj ve ...
4. Anılar 4: Son Nokta
5. Anılar 5: Alleben (Kaybolan Cennet)
6. Anılar 6: Emanet (Şafik Güneç Emaneti)
7. Anılar 7: Cahilin Dünyası
8. Anılar 8: Cehaleti Yeniden Doğanlar Bilir
9. Anılar 9: Zilli Kurt'un Çırpınışı
10. Anılar 10: Dindar Filozof
11. Anılar 11: İtilmiş Bir Adam
12. Anılar 12: Ölümsüz Yazman
13. Anılar 13: Gaziantep'ten Ankara'ya
14. Atatürk 1: Atatürk Budur
15. Atatürk 2: Atatürk'ün Son Mesajı
16. Atatürk 3: Türk Ulusuna Temyiz Dilekçesi
17. Köşe Yazıları 1: Kızmak Yok 1/60
18. Laiklik 1: Laiklerin El Kitabı
19. Laiklik 2: Laikliği Benimsemeden...
20. Laiklik 3: Laiklik Bir Yaşam Biçimidir
21. Oyun 1: Halkevi Çalışmaları ve İki Oyun
22. Öykü 1: Yitmiş Bir Adam
23. Öykü 2: Muzır'dan Kes!..
24. Öykü 3: Cambazlar
25. SSS 1: Sevenler-Soranlar-Sövenler
26. SSS 2: Aşağılık Maymun
27. SSS 3: Yerenleri Yermek
28. SSS 4: Şak Şak Şak!..

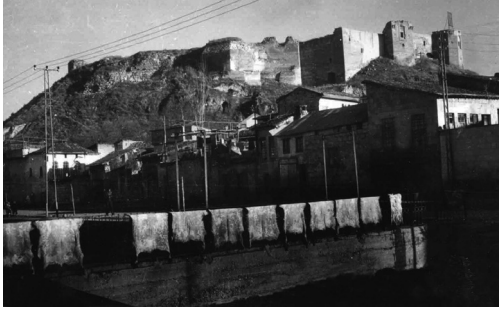
29. SSS 5: Ateist misiniz?
30. SSS 6: Edep Yahu!..
31. SSS 7: Dinli Dinsiz Tartışıyor
32. Şiir 1: Ellerim Ellerim Suçsuz Ellerim
33. Tasavvuf 1: Allah Denince
34. Tasavvuf 2: Allah Denince
35. Tasavvuf 3: Allah Denince
36. Tasavvuf 4: Allah Denince
37. Tasavvuf 5: Allah Denince
38. Tasavvuf 6: Allah Denince
38. Tasavvuf 7: Aydınlanma
40. Tasavvuf 8: Sırların Sırrı
41. Tasavvuf 9: Tanrı'ya Yakınlık
42. Tasavvuf 10: Erenlerin Dünyası
43. Tasavvuf 11: Aydınlarla Mektup
44. Tasavvuf 12: Kaygılarım
45. Tasavvuf 13: Kuran'a Akılcı Bir Bakış
46. Tasavvuf 14: İncil'den
47. Tasavvuf 15: Tevrat'tan
48. Tasavvuf 16: Takvimlerden
49. Tasavvuf 17: Misyoner'e Yanıt
50. Tasavvuf 18: Sanal Katılım-Taç'a Atılanlar

HAYRİ BALTA'NIN YAŞAMINDAN KESİTLER

Tabakhanedeki doğup büyüdüğü ev 1932

Tabakhanede kurusun diye serilmiş deriler 1950

Gençlik yıllarında içki masasında 1950-1957

Ok Spor 1955

İstanbul Ayazağa 1954

Ok Spor 1955

İstanbul Ayazağa Süvari Okulu Muhabere Bölüğü 1954

Mahalle arkadaşları ile 1950 - 1957

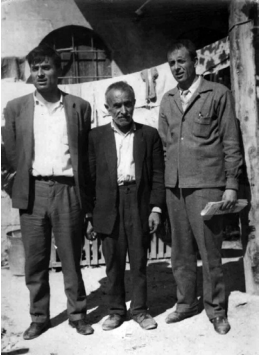
Mahalle arkadaşları ile 1950 - 1957

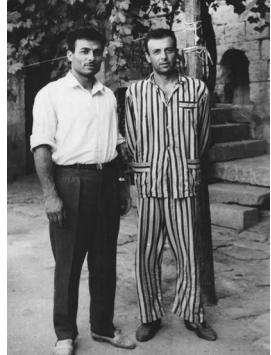
Mahalle arkadaşları ile 1950 - 1957

Bisiklete binerken 1950 - 1957

Babası Mehmet Balta ve kardeşi Hasan Balta ile Tabakhanedeki evlerinin bahçesinde 1965

Halkevi, tiyatro gösteriminde 1964

Amerikan Hastanesinde çalışırken 1964

Tabakhanedeki evde bir akşam yemeği 1965

Eşi Meliha hanımla nikah gününde ailesiyle 21.5.1956

Dr. Emin Kılıç Kale'nin evinde Musikide Hayat Dersleri 1958

Dr. Emin Kılıç Kale'nin evinde Musikide Hayat Dersleri 1961

Arkadaşları ve eşi ile birlikte 1967

Üzüm bağında ailesiyle öğle yemeği 1966

Üzüm bağında ailesiyle ve yeğenleriyle 1966

Ailesi ve yakın arkadaşları ile piknikte 1966

Üzüm bağında üzüm toplarken 1965

Dr. Emin Kılıç Kale'nin evinde Musikide Hayat Dersleri 1958

Dr. Emin Kılıç Kale ile Musikide Hayat Dersleri 1958

Gaziantep Teknik Ziraat Müdürlüğü, Katıplık 1958

Halkevi günleri 1964

de "Halkevi" ile yapılan 1. "Günlerden Ankara'daki" ndan bu
gru o fter ... "Halkevi" a, yada "Halkevi" e verilen layağı
halkevi yitmiş) ları ve bu yünimden derisi e. Bu müddet
bu taf illeğe (e. Aradıkten Halket Servisi) ne de
ve maddet !!... Tabii ki... Çin de buğyi-i Servisi" G

Dr. Emin Kılıç Kale'nin evinde Musikide Hayat Dersleri 1964

Halkevinde "özel müzik" dersleri.

S. Arslan, 20.10.1964
Halkevi, Dr. Emin Kılıç Kale ile Musikide Hayat Dersleri 1964

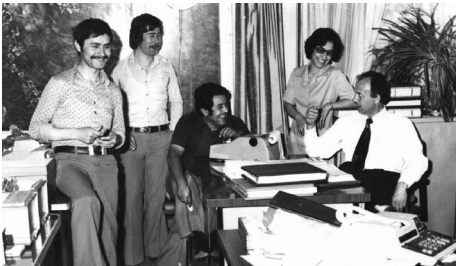
Amerikan Hastanesi 1964

Gaziantep Lisesi, Akşam Ortaokulu 1965-1969

Ankara Anafartalar Akşam Lisesinde 1971

Genel-İş Sendikası 1971

Eşi ve dört kızıyla Ankara'da 1971

Dr. Emin Kılıç Kale ziyaretinde

Ankara Gençlik Parkında 1975

Atatürkçü Düşünce Derneği, "Şeriatı Hayır" Yürüyüşü

Ankara kitap fuarında Doğu Perinçek'e yazılarından verirken

Arkadaşları ile müzik çalışmasında 1986

Polat Kale ve arkadaşları ile müzik toplantısı 1987

27 Mayıs Derneği arkadaşları ile 1999

Dört kızı ve eşi ile birlikte 2004

Nay üflerken 2005

Çalışma odasında bilgisayarında çalışırken 2005

Org çalarken 2005

Dinlenirken 2011

Torunu Gizem Zencirci'nin düğününde 2012

Dinlenirken 2015

27 Mayıs Derneği arkadaşları evinde ziyaret ettiklerinde 2015

Ankara kitap fuarında 2015

Kitap okurken 2015

Lokantada 2016

Düşünce ve inanışından ötürü uğradığı hakaret, küfür ve tehditlere karşın; toplumculuğu, dine karşı bilimi, şeriata karşı Cumhuriyeti, teokrasiye karşı laikliği, vahye karşı akli, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, ruhçuluğa karşı maddeciliği hep savunmuşdu. Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilirdi. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından da dinci sayılmaktadır.

[www.tabularatalanayalanabalta.com]